

29 Yıllık Tanıklıkla Son Yolculuk

Türkiye tarihinin en karanlık günlerinden 2 Temmuz 1993 Madımak Katliamında yaşamını kaybeden şair doktor Behçet Aysan için ailesinin isteği üzerine Ankara Tabip Odası tarafından düzenlenen töreni 29 yıl sonra o günün tanıkları Hekim Postası için anlattı. 2))

hekim postası

hekimlerin gücü, hekimlerle güçlü

Haziran Temmuz Ağustos 2022 Sayı: 110

Sağlıkta Şiddet Sonucu Dr. Ekrem Karakaya'yı Kaybettik

Sağlıkta şiddet bir hekimi daha yaşamdan kopardı. Dr. Ekrem Karakaya'nın bir hasta yakını tarafından vurularak öldürülmesi üzerine tüm Türkiye'de hekim ve sağlık çalışanları 2 gün iş bıraktı. Sağlıkta şiddete yönelik etkin bir adım atmamaya şiddetin günden güne artmasına sebep olan başta Sağlık Bakanı olmak üzere yetkililer, alanda kınanarak istifaya davet edildi. 4))

Gecekondu fakülteler

Ankara Tabip Odası, tıp fakültelerinin güncel durumuna ilişkin verileri paylaştı. ATO'nun verilerine göre 91'i devlet 37'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam tıp fakültesi sayısı 128'e ulaştı. Ancak yeni açılan fakültelerin 3'ü hariç hiçbirinin hastanesi bulunmuyor, akademik kadroları ise yetersiz. 8))

Ayrıca Tabip Odası ÖSYM tercih kılavuzunun yayımlanması ile tıp kontenjanlarına ilişkin bilgileri paylaştı. Bu yılki kılavuza göre tıp fakültesi kontenjanı 18 bin 434'e yükseldi. 9))

Asıl Sebep Toplumsal Yozlaşma

Hekimlerin özlük hakları ve çalışma koşulları nedeniyle ülke değiştirdikleri düşünülse de esas sebep ülkede her alana yayılan toplumsal yozlaşma. 11))

Sağlık Politikaları	Güncel	Güncel	Güncel	Gezi
2019 Verileri ile 2020 Değerlendirildi ATO Halk Sağlığı Komisyonu bu yıl gecikmeli olarak yayımlanan Sağlık İstatistikleri Yılığında yer alan 2020 verilerinin birçoğunun 2019 yılına ait olduğunu açıkladı. 7))	Savaşta Kadın Hekim Olmak Afganistan'dan hayatlarının bir bölümü ile ideallerini bırakıp gelen 2 kadın hekim yeniden mesleklerini yapabilme umuduyla savaşın bitmesini bekliyor. 10-11))	Neden Kapitalizm ve Kamu Sağlığı Bağdaşır Değildir? Fikret Başkaya Hekim Postası için yazdı. 12-13))	Yazma Seminerinden Mektuplar Dr. Gül Bakır'ın UMAG-ATO işbirliğinde düzenlenen "Yazma Seminerinde" kaleme aldığı mektubu, Hekim Postası okuyucuları ile paylaşıyoruz. 14))	Kaçış Rotası: Nesebar Dr. Efsun Müftüoğlu Hekim Postası okuyucuları için Bulgaristan'ın Nesebar kasabasını anlattı. 15))

güncel

29 Yıllık Tanıklıkla Son Yolculuk

Türkiye tarihinin en karanlık günlerinden 2 Temmuz 1993 Madımak Katliamında yaşamını kaybeden şair doktor Behçet Aysan için ailesinin isteği üzerine Ankara Tabip Odası tarafından düzenlenen töreni 29 yıl sonra o günün tanıkları Hekim Postası için anlattı.

Dr. Sabri Dokuzoğuz:

“Önce çok sarsıldık tabii. O gün hiç unutamadığım şeylerden bir tanesi, bugün de benzerlerini yaşıyoruz, TGRT Haber kanalı vardı, olaylar o kanalda akşam haberlerine konu olmadı. O dönem yönetim kurulundaydım. Yönetimi acil toplantıya çağırdığımızı hatırlıyorum. Toplantıya acil çağırmanın sebebi hem olayın vahametinin büyüklüğü hem de ölenlerden birinin meslektaşımız, arkadaşımız Dr. Behçet Aysan olmasıydı. Behçet Aysan’ın babası bize ulaşmış ve “Biz cenazemizi Maltepe Camiinden kaldırmak istiyoruz. Tören yapılacaksa siz yapın. Yapmayız dersanız biz çocuğumuzu alır, memlekete götürürüz.” demişti. Bu arada Edebiyatçılar Derneği de bize ulaşmış imkânları olmadığını ama bir tören düzenlenirse bunun duyurusunu yapabileceklerini iletmisti. O zamanlar tabip odası İhlamur Sokaktaydı. Yönetim törenin ATO’nun önünde yapılmasını kararlaştırdı. Dönemin genel sekreteri Dr. Nesrin Çobanoğlu da tören için bir ses aracı tutmayı önermişti. Biz de tutmuştuk. Tabii o zaman ne sosyal medya var ne cep telefonu. Kulaktan kulağa duyur-

maya başladık. Cenazeler Ankara’ya getirildi. Ardından 6 Temmuz’da ATO’nun önünde töreni düzenledik.

Tören günü 1 saat mesaide durdum ve Odaya geldim. Baktım etrafta bir sürü polis var. “Ne yapıyorsunuz?” dedim. “Burada tören var ayarlama yapmamız lazım” dediler. “Bizim yapacağımız törene 50-100 kişi ya katılır ya katılmaz.” dedim. Bu arada Maltepe Camiinden çıktıktan sonra Dikmen’den gelen korteje nasıl katılacağımızla ilgili sürekli Ali Balkız ile telefonda konuşuyorum. Polisler anlattım bunu.

İnanılmaz bir gündü. En az 5 bin insan geldi. Sokakta ben bir konuşma yaptım. Ardından kendisi de şair olan psikiyatrist Dr. Haldun Soygür bir konuşma yaptı. Behçet’in akrabası psikiyatrist Akif Uğurlu bir konuşma yaptı. Konuşmaların ardından cenaze arabası Strazburg Caddesinden Maltepe’ye doğru yola çıktı. Ben ses arabasında, kalabalığın arkasındaydım. Hayrete düşmüştüm. Binlerce insan gelmişti. Maltepe Camiinden sonra Gençlik Caddesinde Dikmen Cemevinden gelen korteje katıldık. Kortejin önünde Pir Sultan Abdal Der-

neğinin ses arabası yer alıyordu. Biz de kortejin ortasına girerek o kalabalığı yönetiyorduk. İnanılmaz sıcak bir hava ve binlerce kişi. Kortej ilerlerken siyasal İslamcıların üç-beş tanesi kalabalığa laf attı. Gençler üzerlerine yürümeye kalkınca “hemen semah koy” dedim. Hoparlörden semah çalmaya ve Alevi kardeşlerimiz semah dönmeye başladılar. Bir barış simgesi olan semah ile olası bir kavgayı önlemiştik.

Behçet bizim için özel bir insandı. Hem üyemizdi hem arkadaşımızdı. Oda çalışmalarına katılırdı. Nasıl naif bir insandı. “Sen bu şiiri okurken ben belki başka bir şehirde ölürüm” dizelerini söyleye söyleye onu uğurladık.

Dr. Behçet Aysan, her yıl 14 Mart Tıp Bayramı etkinlikleri kapsamında ATO’nun düzenlediği “Ceyhun Atuf Kansu’dan Behçet Aysan’a şiir gecesi ile anılıyor.

Dr. Ümit Erkol

Bütün Türkiye ile birlikte öğrendik olanları. Kimler kurtuldu, kimler hayatını kaybetti bu bilgiler geldikten sonra Behçet Aysan için Tabip Odasının önünde bir tören düzenlendi. Dr. Ulya Ertem ATO Yönetim Kurulu, Dr. Selim Ölçer TTB Merkez Konseyi Başkanıydı, onlar da vardı törende. O güne ait fotoğraflarda Selim ağabeyin tam arkasında ben duruyorum. Törenin sunuculuğunu ben yapmışım demek ki, öyle anlaşıyor fotoğraftan. Behçet Aysan için düzenlenen törenden sonra kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımızı uğurlamak için büyük bir yürüyüş yapıldı. Biz de bir ses aracı kiralamıştık. Kortejde zaten

sadece 2 ses aracı vardı ve onlar korteje eşlik etti. Benim açımdan geriye dönüp bakınca hatırladığım en dikkat çekici mesele şuydu: O zaman Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü’ydü ve Sivas Valisi de CHP kontenjanından atanan bir valiymiş, öyle söylemişlerdi. Dolayısıyla Alevi arkadaşlarımıza en yakın olan bir partinin iktidar ortağı olduğu bir dönemde olması ilginç paradoksal bir görüntü ortaya çıkarmıştı. Mesela kortejde gericiğe karşı bir slogan atıldığında bütün kortej çok gür sesle katılıyordu. Ama ‘katil iktidar’ sloganı atıldığında kortejin yarısının sesi çıkmıyordu. İktidarı suçlayan, sorumluluğun iktidarda olduğunu vurgulayan sloganlara katılım birden düşüyordu. Kortejde gördüğüm en çarpıcı şey buydu.

Behçet Aysan’la son sene birlikte okumuştuk. Behçet bizden büyüktü, bir tutukluluk dönemi olmuştu, ara vermek zorunda kalmıştı. Daha sonra okula dönüp benimle aynı dönem okulu bitirmişti. Sohbetimiz de olduğu için ayrı bir burukluk yaşamıştım.

Hekim Postası

Sahibi:
Ankara Tabip Odası adına
Dr. Muharrem Baytemür
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Dr. Muharrem Baytemür

Editör:
Sibel Durak

Haberler:
Sibel Durak
Kansu Yıldırım

Yayın Kurulu:

Dr. Ali Karakoç, Dr. Asuman Doğan,
Dr. Arif Müezzinoğlu, Dr. Ayşe Uğurlu,
Dr. Ebru Basa, Dr. Gülgün Kıran,
Dr. Mine Coşkun, Dr. Mine Önal, Dr. Nur Canoğlu,
Dr. Onur Erden, Dr. Sezin Dik, Dr. Ümit Yaşar
Öztoprak, Dr. Vedat Bulut, Dr. Zafer Çelik

Haber, yorum ve yazılarınızı
ato@ato.org.tr
adresine
gönderebilirsiniz.
Ankara Tabip Odası
Basın Yayın Komisyonu
ürünüdür.

ATO üyelerine
ücretsiz gönderilir.

Yayın İdare Merkezi:

Ankara Tabip Odası
Mithatpaşa Cad.
No: 62/18 Kızılay
ANKARA
www.ato.org.tr
Tel : (312) 418 87 00
Faks : (312) 418 77 94

Yayımlayan:

Ankara Tabip Odası

Yayının Türü:

Yerel, süreli

Yıl: 2022,

Sayı: 110

Baskı

öncesi
hazırlık:
GEO Tanıtım ve
Reklam
Turgut Reis Caddesi
47/6 06570
Maltepe /Ankara
Tel : (0532) 664 08 98
geotanim@gmail.com

15 Haziran Beyaz G(ö)revi

Hekim Postası

Türk Tabipleri Birliği (TTB) ve sağlık emek-meslek örgütlerinin; TBMM Genel Kurulu'na sunulan, hekimler ile sağlık çalışanlarının haklarını gasp eden yasa teklifine karşı 15 Haziran 2022 Çarşamba günü aldığı G(ö)REV kararıyla ülke genelinde hekimler ve sağlık çalışanları iş bıraktı.

Ankara'da sağlık emek ve meslek örgütlerinin ortak basın açıklaması Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi bahçesinde yapıldı. Çok sayıda hekimin ve sağlık çalışanının bir araya geldiği açıklamada "Emek Bizim Söz Bizim", "Susmuyoruz Korkmuyoruz Hiçbir Yere Gitmiyoruz" sloganları atıldı.

Açıklamadan önce söz alan ATO Başkanı Dr. Muharrem Baytemür "Yaklaşık 8 aydır Beyaz Yürüyüş, Beyaz Nöbet, Beyaz G(ö)REV'lerle sesimizi duyurmayla çalıştık. Ancak bugün Meclis'e gelen yasaya baktığımızda sesimiz henüz duyulmamış" diye konuştu. Her "müjde" kelimesini duyduklarında içlerine bir korku düştüğünü söyleyen Dr. Baytemür "acaba ne olacak?" diye en-

dişelendiklerini belirtti.

Açıklamayı okuyan ATO Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Ayşe Uğurlu "Bugünkü G(ö)REV eylemimiz son değil. Bu bir itirazdır! Meclis'te yürütülen senaryoyu reddediyoruz! Hakkımız olanı alana kadar hep birlikte, sağlıklı politikalarımızın ve emek gaspının karşısında olmaya tüm gücümüzle devam edeceğiz. Tüm Türkiye'de hakları için, mesleğinin onuru için bir araya gelen milyonlar olarak biliyoruz ki emeğimizin hakkını aldığımız, sağlıklı bir geleceği birlikte inşa edeceğiz." cümleleriyle yetkililere seslendi.

15 Haziran'da ayrıca TTB ve sağlık emek-meslek örgütleri; TBMM'de konu ile ilgili bir basın toplantısı düzenledi. CHP ve HDP milletvekilleri ile yapılan toplantıya TTB adına Merkez Konsey Başkanı Dr. Şebnem Korur Fincancı ve TTB Genel Sekreteri Dr. Vedat Bulut, ATO adına Genel Sekreter Dr. Mine Coşkun katıldı. Toplantıda hekimlerin ve sağlık emekçilerinin mücadelesi vurgulanırken, sağlıklı bir geleceğin birlikte mücadele edilerek kazanılacağına altı çizildi.

ato'dan

Haziran ve Temmuz ayları da hekimler ve sağlık çalışanları açısından mücadeleyle, hak aramayla geçti. Sağlıkta şiddet ise ölüme varan bir noktaya kadar geldi ne yazık ki!

Aralık 2021 başında TBMM'de bütün siyasi partilerin ortaklaştığı, ancak hemen akabinde geri çekilen özlük hakları düzenlemesi, Haziran ayında çok daha geri bir düzeyde Meclis'e sunuldu ve yasalaştı. Hekimler açısından iki önemli düzenlemeyi de içeriyordu Aralık'ta getirilen yasa;

- Emekli aylıklarına yansıtacak olan ek gösterge uzman hekimler için 17 binden 40 bine, pratisyen hekimler için 13 binden 33 bine çıkıyordu

- Bir diğer düzenleme ise, emekli sandığından emekli olup çalışan hekimlerin maaş kesintisi kaldırılıyordu.

Haziran ayında kabul edilen düzenleme ile ek gösterge uzman hekimler için 40 bin yerine 26 bin, pratisyen hekimler için 33 bin yerine 20 bin oldu. Emekli maaşlarına bir depo benzin zammı geldi (halihazırda bir depo da yapmıyor).

Maaş kesintisini ortadan kaldıran madde ise düzenlemeye dahil edilmedi. Bu da günümüzde emekli olup çalışan hekimlerin maaşında 8500 TL'ye varan kesinti demek oluyor.

Yetersiz düzenlemeler karşısında Türk Tabipleri Birliği ile sağlık meslek ve emek örgütleri hep birlikte 15 Haziran'da bir günlük iş bıraktı. Sağlık hizmetlerinin sağlıkta dönüşüm programı nedeniyle içinde bulunduğu şiddet ortamı, liyakatsizlik, mobbing, uzun ve yorucu çalışma saatleri, beş dakikada bir muayene, niteliğin gittikçe düşmesi ve yönetilemez hale gelmesi yaşanan sorunların temelini oluşturmaktadır.

Yaklaşık 10 aydır sürekli hale gelen eylem ve etkinliklerle taleplerini dile getiren hekim ve sağlık çalışanlarının sesinin yönetenler tarafından duyulmadığı çok açıkça görüldü. Gerek özlük haklarına yönelik yetersiz düzenleme, gerekse önerilerimizi dikkate almadan çıkarılan şiddet ve tıbbi kötü uygulama (malpraktis) yasaları var olan sorunları çözmekten oldukça uzak görünüyor. Tarif edilen

"Mesleki Sorumluluk Kurulu"nda meslek örgütlerinin temsilcileri olmadığı gibi, yedi kişilik yapının beş tanesi bürokratlardan oluşmakta.

Şiddet suçu ise Sağlık Hizmetleri Temel Kanunundan daha görünür! olması için CMK'ya alındı. Yaralama tutuklama nedeni oldu. Özel sağlık sektöründe çalışanlar ise düzenlemenin dışında tutuldu.

Sağlıkta şiddet gün geçtikçe dozunu artırdı. 6 Temmuz günü Hacettepe Tıp Fakültesi Psikiyatri ABD öğretim üyesi Doç. Dr. Koray Başar kendisini daha önce de rahatsız eden kişiler tarafından evinin önünde saldırıya uğradı. Saldırıcı kınamak için ertesi gün yaptığımız basın açıklaması sonrası, Konya Şehir Hastanesi'nde çalışan Kardiyoloji Uzmanı Dr. Ekrem Karakaya'nın hasta yakını tarafından çalıştığı hastanede silahlı saldırı sonucu öldürüldüğünü haber aldık. Önlen(e)meyen şiddetin geldiği nokta bir meslektaşımızı hayattan, sevdiklerinden kopardı.

TTB ile sağlık meslek emek örgütleri 7-8 Temmuz günü tüm yurttaki iş bırakma kararı aldı. Türkiye'nin her tarafında sağlıkta şiddet ve ölümü protesto etmek için yapılan iş bırakma yoğun katılımı gerçeğe dönüştü. Birçok ilde yapılan basın açıklamalarında sağlıkta şiddetin geldiği boyut dile getirildi. Sağlık Müdürlükleri önüne siyah çelenkler bıraktı.

8 Temmuz günü Bilkent Şehir Hastanesi'ne komşu olan Sağlık Bakanlığı'na bırakacağımız "Yastayız İsyandayız" yazılı siyah çelenke arabadan indirilmez hukuksuz bir şekilde polisler tarafından el konuldu. Görüşmeler neticesinde kalınca hastane bahçesinde saygı duruşu, oturma eylemi ve forum yapıldı. Bu hukuksuzluğa karşı Ankara Tabip Odası olarak suç duyurusunda bulunduk elbette.

Bu satırları yazarken şiddetin boyutu açık ölüm tehdidine ulaşmış, Prof. Dr. Esin Şenol'u hedef alan bu tehdit, bilime, akla, gerçeğe ve de aşı karşıtlığıyla vatandaşlarımızın sağlık hakkına yönelik bir tehdide dönüşmüştür. Bizler bilimin, aklın, bilim insanlarının ve de halkımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Tıp eğitiminin gerek me-

zuniyet öncesi gerekse uzmanlık dönemi niteliği göz ardı edilerek kontenjanlarının artırılması önümüzdeki süreçte ciddi anlamda sağlık hizmetlerini etkileyeceğinin habercisi.

2022 Tıp Fakültesi kontenjanları 14 bin 637'si Devlet üniversiteleri, 3 bin 273'ü Vakıf üniversiteleri, 224 MSB ve İçişleri Bakanlığı için ve de KKTC'de 224 öğrenci ile 18 binin üstüne çıkmış durumda. Birçok tıp fakültesi akreditasyon işlemlerini henüz tamamlamamış ya da akredite değil.

Nisan 2022 TUS kontenjanları ise bir önceki döneme kıyasla iki kat artarak 12 bin 294 oldu. Eğitim olanakları, alt yapı, eğitici insan gücü planlaması yapılmadan uzman açığını kapatmaya yönelik yapılan bu uygulama bilimsel ve eğitsel açıdan niteliği sorgulanan bir durum yarattı.

TUS tercihlerinde ilk altı sırayı dermatoloji, radyoloji, FTR, göz, plastik cerrahi ile çocuk ruh sağlığı alırken, son sıraları Acil, Beyin Cerrahisi, Genel Cerrahi, KVC, Göğüs Cerrahisi ile Çocuk Sağlığı ve hastalıkları almış, birçok yerde tercihler kontenjanların altında kalmıştır. (ATO web sayfasında ayrıntılı bilgi mevcuttur).

Yaklaşık 10 yıl önce Ankara Tabip Odası ve Tıp Öğrenci Kolu'nun yoğun mücadelesi ve TBMM'de bir doktor milletvekilinin ısrarlı çabasıyla intörn hekimlere yönelik ücret kazanımı (asgari ücretin üçte biri), mücadelenin devamı ve son dönem eylemliliklerdeki taleplerimizden bir tanesi olan ücretin asgari ücret düzeyine yükseltilmesi en yetkili ağızdan dile getirilmiştir. Bu önemli kazanımın yasalaşmasının takipçisi olacağız.

Bu yıl Ankara'da bulunan tıp fakültelerinden dereceyle mezun olan hekimlerimize Ankara Tabip Odası olarak mezuniyet töreni düzenledik. Onların nezdinde mezun olan bütün meslektaşlarımızı kutluyor, başarılar diliyoruz. Ülkemizin hak ettiği nitelikli hekimlik ve sağlık ortamını birlikte yaratacağımıza inanıyoruz.

şiddet

Sağlıkta Şiddet Sonucu Dr. Ekrem Karakaya'yı Kaybettik

Artan şiddet olayları karşısında kalıcı adımlar atılmaması bir doktoru daha aramızdan ayırdı. Dr. Ekrem Karakaya 6 Temmuz günü görev yaptığı Konya Şehir Hastanesi'nde, uğradığı silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

Hekim Postası

Dr. Karakaya'nın öldürülmesi üzerine TTB'nin iki gün iş bırakma kararı aldı. 7 Temmuz günü Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi bahçesinde Ankara Tabip Odası'nın çağrısıyla bir araya gelen, Ankara Dışhekimleri Odası, Ankara Eczacı Odası, Ankara Aile Hekimliği Derneği, Tüm Radyoloji Teknisyenleri ve Teknikerleri Derneği, Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Ankara Şubesi, Birinci Basamak Sağlık Çalışanları Birlik Ve Dayanışma Sendikası ve Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası yöneticileri, üyeleri, hekimler, asistan hekimler, sağlık çalışanları, tıp öğrencileri alandan Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya istifa çağrısı yaptı.

Basın açıklamasını okuyan ATO Genel Sekreteri Dr. Mine Coşkun Dr. Ekrem Karakaya'yı kaybetmenin derin üzüntüsü ve aynı zamanda öfkesi içinde olduklarını belirtti. Dr. Coşkun sağlıkta şiddetin münferit bir olgu olmadığını, bunun top-

lumsal ve politik bir sorun olduğunu bir kez daha hatırlattı. Dr. Coşkun sorumluların etkin bir adım atmamasını "Sorumluların bu yaklaşımı bugün yeniden bir cinayetle sonuçlandı. Ülkede artan şiddet iklimi, bizlerin sadece çalışma koşullarını bozmakla kalmamış, can güvenliğimizi de ortadan kaldırmıştır. Her anlamıyla tıkanan sağlık sisteminin tüm sorumluluğu hekimlerin ve sağlık emekçilerinin omuzlarına yıkılmakta, bu durum bizleri hedef haline getirmekte, sağlık alanında yürütülen politikalar bizlere, şiddet, ölüm, çaresizlik ve umutsuzluk olarak geri dönmektedir" sözleri ile eleştirdi. Dr. Coşkun Dr. Ekrem Karakaya'nın ailesine ve tüm sevenlerine sağlık emek ve meslek örgütleri adına taziyelerini bildirerek konuşmasının bitirdi.

Açıklamanın sonunda TTB adına Dr. Vedat Bulut "Şiddeti normalleştirecek cümleler kullanılıyorlar. Failler, eğitim sistemimizden, kadından, çocuğa, hayvandan doğaya her yere karşı şiddet içeren öğeleri bir

türlü kaldırmayanlardır. Dünden bugüne üzüntümüzü anlatabilme imkanımız yok. Onurlu bir Bakan twit atmazdı istifa ederdi. Batı'da böyle olur. Sağlıkta şiddet yasası en kısa zamanda çıksın istiyoruz." diye konuştu.

Basın açıklaması örgüt temsilcilerinin yaptığı konuşmalardan sonra sona erdi.

Anmaya Polis Engeli

Hekim Postası

08 Temmuz 2022 Cuma günü Ankara sağlık emek ve meslek örgütleri Bilkent Şehir Hastanesi'nde bir araya gelerek sağlıkta şiddeti protesto etmek ve kaybettikleri meslektaşlarını anmak için Sağlık Bakanlığı'na "Yastayız, İsyandayız" yazılı siyah çelenk bırakmak istedi. Ancak kolluk kuvvetleri keyfi gerekçelerle bu anmaya izin vermedi ve çelenge el koydu. Sağlık çalışanları "Bakan istifa!" "Yaşamak Yaşatmak istiyoruz" sloganları atarak alkışlarla, ıslıklarla polisin antidemokratik uygulamasını protesto etti ve oturma eylemi gerçekleştirdi.

Yaşananlar üzerine ATO Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Onur Erden "G(ö)REV'imizin ikinci gününde Dr. Ekrem Karakaya'yı anmak ve üzerimize çöken, canımıza kast eden

sağlık sistemini protesto etmek için siyah çelenk bırakmaya gelmiştik. Oysa görevi bizleri korumak olan, düzeni sağlamak olan emniyet güçleri bunu yapmak yerine çelengimize el koydu. Bakanlığın, emniyetin bizi

koruması için daha kaç can kaybetmemiz lazım? Defalarca uyardık. Bizi gerçekten koruyan bir yasa lazım. Hatta yasa da yetmez. Bu sağlık sistemi bizi koruyamaz, bu sağlık sisteminin değişmesi lazım."

sözlerini sarf etti.

ATO Başkanı Dr. Muharrem Baytemür de, Sağlık Bakanı'na seslenerek "Siz de Hekimlik Andını okudunuz ama koruyamadınız, sahip çıkamadınız. En azından Hekimlik Andınızı yerine getiremediğiniz için onurlu bir davranış sergileyin ve istifa edin. Koruyamadınız, Yönetemediniz!" dedi.

Şiddete Etkin Çözüm Hala Bulunamadı

Dr. Ekrem Karakaya'nın öldürülmesinin öncesinde olduğu gibi sonrasında da sağlıkta şiddet olayları yaşanmaya devam etti. Ve yetkililer hala bu şiddeti sona erdirecek bir adım atmadı.

14 Haziran Ankara

Ankara Mamak'ta görev yapan bir aile hekimi ve olaya engel olmaya çalışan sağlık personeli saldırıya uğradı. Yaşanan olay üzerine Ankara Aile Hekimliği Derneği tarafından yapılan açıklamaya sağlık emek meslek örgütleri ve Ankara Tıp Odası (ATO) destek verdi.

ANKAHED Başkanı Dr. Ekrem Başara "Hastalarına kendi evlatlarından, annesinden, babasından daha fazla özenle ilgi gösteren hekim arkadaşımızın görmüş olduğu şiddet tüm camiamız tarafından derinden hissedilmiştir" dedi. Dr. Başara "Sağlık hizmetinin bakılan hasta sayısı değil, iyileşen hasta sayılarıyla ölçülmesini talep ediyoruz. Fiziki şartlar, mevzuatsal sebepler, personel sayısının yetersizliğine bağlı iş yükü fazlalığı, usulsüz işlem talepleri, sistemin işleyişinden bihaber demec ve yönlendirmeler nedeniyle defalarca ve defalarca şiddete maruz kalıyoruz" diye konuştu.

ATO Başkanı Dr. Muharrem Baytemür de "Biz biliyoruz ki sağlıkta şiddetin temel kaynağı yirmi yıldır uygulanan sağlıkta dönüşüm programı ve siyasilere topluma yansıyan şiddet dilidir. Bir an önce bu şiddet dilinin bu coğrafyada son bulmasını diliyoruz. Çıkarılan kanunların sahada bir karşılığı yok. Yetkililerin bir an önce gereğini yapmasını bekliyoruz." sözlerini kaydetti.

28 Haziran Şanlıurfa

Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinde özel bir tıp merkezinin acil servisinde görevli doktor, sıra bekleme nedeniyle çıkan tartışma sonrası hasta yakınlarınca darp edildi. Olay anları tıp merkezinin güvenlik kamerasınca kaydedilirken, 4 kişi gözaltına alındı. Yaşanan olay sonrası doktor istifa etti.

Ankara Mamak'ta görev yapan bir aile hekimi ve olaya engel olmaya çalışan sağlık personeline yönelik şiddet prototo edildi.

28 Haziran Antalya

Antalya'da göğüs ağrısı şikayeti olan bir hasta, sedyeye yanlış uzandığı konusunda uyarılınca tartışma çıktı. 3 kişilik sağlık ekibine kaldırım taşıyla saldıran zanlı bir sağlık personeli darp edip ambulansa zarar verdi.

4 Temmuz Ankara

Hedef gösterilmesi üzerine saldırıya uğrayan Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri ABD Öğretim Üyesi ve TPD önceki dönem başkanı Dr. Koray Başar'a destek için 6 Temmuz'da TTB önünde bir basın açıklaması düzenlendi.

TPD Başkanı Dr. Ejder Yıldırım hekim ve bilim insanı sorumluluğuyla gerçekleştirdiği çalışmalar nedeniyle meslektaşlarının saldırıya uğramasını kınadı. Saldırının planlı olduğuna dikkat çeken Yıldırım, sözlerini "Sorumlu devlet kurumları, toplumdaki bu söylemleri, tehditleri, yaklaşımları ve saldırıları engelleyecek tedbirleri almakla, hakikatin yanında yer alan sağlık çalışanlarının güven içinde çalışabilmesi ve yaşayabilmesini sağlamakla yükümlüdür. Toplumdaki ayrışmayı engelleyici, bir arada yaşama ve dayanışma

dilini güçlendiren, şiddetin olmadığı bir kültürün oluşmasını sağlamak ulusal bir devlet politikası olmalıdır." diye sürdürdü.

ATO Başkanı Dr. Muharrem Baytemür "Dün bir ASM'de, geçen hafta bir eğitim araştırma hastanesinde ve bugün bir üniversite hastanesinde sağlıkta şiddet yaşandı ve bu durum gittikçe tırmanarak organize bir hal almakta. Şiddeti uygulayanlar, körükleyenler ve destek olanlar bilsin ki hekimler tarihin hiçbir döneminde biat etmemiştir ve susmamıştır. Meslektaşımıza bir kez daha geçmiş olsun dileklerini iletıyoruz" sözlerini sarf etti.

11 Temmuz Adana

Yaklaşık 50 kişilik bir grup tarafından basılan Adana Çukurova Devlet Hastanesi acil servisi büyük zarar gördü. Hasta yakınlarından birinin "Doktoru öldürmezsem adam değilim" dediği anlarda can güvenliği olmadan çalışamayacağını söyleyen çok sayıda sağlık çalışanı hizmetten çekildi.

11 Temmuz Sakarya

Sakarya Eğitim ve Araştırma Hastanesi Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Kliniğinde doktorla tartışma yaşayan hasta yakını, tartışmanın sonlanması için araya girmeye çalışan hemşire ve ebeyi darp etti.

13 Temmuz Ankara

Ankara Keçiören Devlet Hastanesinde bir kişi, el cerrahinin bulunmaması gerekçesiyle başka bir doktorun üzerine yürüdü.

15 Temmuz Batman

Batman'ın Beşiri ilçesinde Devlet Hastanesi acil servisine sıra numarası almadan girmeye çalışan hasta yakınları ile sağlık personeli arasında gerginlik yaşandı. Güvenlik görevlileri ile hastane personeli, kapatıldıktan sonra yaslandıkları kapı sayesinde olası şiddet olayından kurtuldu.

16 Temmuz Kocaeli

Kocaeli Devlet Hastanesinde acil servisin yeşil alanına yönlendirilen hasta ve yakını, öncelik isteyerek olay çıkardı. Yaşanan arbedede hasta ve yakını, tıbbi sekretere saldırdı.

26 Temmuz Bingöl

Bingöl Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniğinde görevli diş hekimi, muayene sırasında hastası tarafından darp edildi.

Hedef gösterilmesi üzerine saldırıya uğrayan H.Ü.Tıp Fak. Psikiyatri ABD Öğretim Üyesi ve TPD önceki dönem başkanı Dr. Koray Başar'a destek için 6 Temmuz'da TTB önünde bir basın açıklaması düzenlendi.

şiddet

26 Temmuz Şanlıurfa

Şanlıurfa'da yeni doğan bir bebeğin naklini yapan ambulans şoförünün seyir halindeki bir motosiklet sürücüsünü sıkıştırdığı iddiasıyla önü kesildi. Motosiklet sürücüsünün tekme ve yumrukla saldırdığı ambulans şoförünün burnu kırıldı.

2 Ağustos Ankara

Bilim düşmanı ve aşı karşıtı gruplar tarafından hedef haline getirilen ve ölümlerle tehdit edilen Gazi Üniversitesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikro-

biyoloji Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Esin Davutoğlu Şenol'a destek amacıyla TTB. TTB Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kurulu ve ATO tarafından 2 Ağustos'ta basın açıklaması düzenlendi.

Pandemide canla başla çalışan bilim insanlarına pek çok saldırı gerçekleştiğini söyleyerek toplantının açılışını yapan Dr. Ayşe Uğurlu, hekimlerin pusulasının bilim olduğunu, bunun dışındaki dogma ve hurafelerin kabul edilemez olduğunu belirtti.

Basın açıklamasını okuyan ATO Başkanı Dr. Muharrem Baytemür, bilim karşıtı fanatik grupların pervasızca tutumlarının nedeninin cezasızlık kültürü ve siyasi iktidarın örtülü desteği olduğunu belirtti. Dr. Baytemür, "Prof. Dr. Şenol nezdinde aslında bilime, akla, gerçeğe yönelik bu saldırılar sonuçta insanlarımızın sağlığına yönelik tehdit teşkil etmektedir. Bizler her zaman olduğu gibi bilimin, aklın, gerçeğin ve vatandaşlarımızın yanında olma-ya devam edeceğiz." diye konuştu.

Dr. Vedat Bulut, saldırılar karşısında hem hukuki mücadelesinde hem de bilimsel mücadelesinde Dr. Şenol'un yanında olacaklarını duyurdu.

HASUDER adına söz alan Dr. Tuğrul Erbaydar, Dr. Şenol'a yapılan saldırının bilimsel akla ve insan haklarına bağlı değerlere yönelik saldırı olduğunu, aşı kartlığı

konusunun bilimsel bir tartışma olmadığını, bilimin kendisine yönelik bir saldırı olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurguladı

KLİMİK adına sözü alan Prof. Dr. Alpay Azap, insanların sağlığını korumak adına açıklamalarda bulunan Prof. Dr. Şenol'a yönelik saldırıların münferit olmadığını, sosyal medyada örgütlenen bu kesimlerin bilim insanlarını "av" olarak nitelendiklerini söyledi.

Sağlıkta Şiddetin Önlenmesine İlişkin Öneriler CHP'ye Sunuldu

Hekim Postası

Türk Tabipleri Birliği ve Ankara Tabip Odası'nın da aralarında olduğu sağlık emek-meslek örgütleri, 20 Temmuz 2022 günü Meclis'te Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Grup Başkanvekili Engin Altay ve Ankara Milletvekili Gamze Taşçier ile bir araya geldi.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddetin önlenmesi üzerine bir çalışma yürüttüklerini söyleyen Altay, yıl içinde çıkarılan yasanın kısmi iyileştirmeler sağlamakla birlikte yetersiz kaldığını belirtti. Altay, sağlık

emek-meslek örgütlerinin önerileri doğrultusunda sağlıkta şiddeti bütünüyle önleyecek bir tedbir üretmeyi umduklarını belirtti.

Sağlık emek-meslek örgütleri temsilcileri de mevcut yasadaki ve uygulamadaki eksiklikler ile daha önce yapmış oldukları uyarılara dikkat çekti. Sağlıkta şiddetin, şiddet dilinden ayrı düşünülemeyeceğini vurgulayan sağlık emek-meslek örgütü temsilcileri, çok daha kapsamlı düzenlemelere ihtiyaç olduğunu ifade ederek önerilerini paylaştı.

Dr. Köksal Aydın Mezarı Başında Anıldı

Ölümünün 4. yılında sağlık hakkı mücadelesinin neferlerinden, ATO üyesi ve Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası önceki dönem genel başkanlarından Dr. Köksal Aydın mezarı başında anıldı. 31 Temmuz 2022 günü Türk Tabipleri Birliği, SES Genel

Merkezi, ATO ve SES Ankara Şubesi yöneticileri ile üyelerinin katıldığı anma etkinliğinde Dr. Köksal Aydın'ın iyi hekimlik değerlerine bağlı bir hekim olduğu vurgulandı. Etkinliğin sonunda Dr. Aydın'ın mezarına karanfiller bırakıldı.

2019 Verileri ile 2020 Değerlendirildi

Ankara Tabip Odası Halk Sağlığı Komisyonu bu yıl gecikmeli olarak yayımlanan Sağlık İstatistikleri Yıllığında yer alan 2020 verilerinin birçoğunun 2019 yılına ait olduğunu açıkladı.

Hekim Postası

Yayımlanmaya başlandığı 1950 yılından bu yana her yılın Eylül ayında kamuoyuyla paylaşılan Sağlık İstatistikleri Yıllığı 2019 verileri 2020 yılı yerine 2021 yılında yayımlandı. Yıllığın 2020 verileri ise 9 aylık bir gecikme ile kamuoyuyla paylaşıldı.

2019 verileri aynen kullanıldı

12 bölümden oluşan yıllıkta yer alan tabloların çoğu TÜİK'in her yıl yayımladığı veri setlerinden yararlanılarak hazırlandı. 2020 yıllığında yer alan verileri inceleyen ATO Halk Sağlığı Komisyonu "Ana Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı", "Ölüm Nedenleri Dağılımının Uluslararası Karşılaştırması", "Ana Tanı Gruplarına Göre Ölüm Nedenlerinin Dağılımı", "Tanı Gruplarına ve Cinsiyete Göre Seçilmiş Nedenlerin Yaşa Standardize Erken Ölüm Hızları" gibi ölüm rakamlarının da içinde bulunduğu tabloların 2019 yıllığındaki halleriyle değiştirilmeden yayımlandığını belirtti. ATO Halk Sağlığı Komisyonu, yıllıkta gözlemlenen birçok verinin 2019 yılına ait olmasını "Bakanlık pandemi süresince yaptığını yapmaya devam etmiş, pandeminin ülkenin sağlığına olan etkisini kamuoyu ile paylaşmamıştır." sözleri ile eleştirdi.

Doğru analiz için doğru veriler gerekli

2020 yıllığı tüm dünya ile birlikte ülkemizi de etkisi altına alan Covid-19 pandemisini görmezden geldi. "Yıllara Göre Enfeksiyon Hastalıklarının Vaka Sayıları" başlıklı bölümde AIDS, Kızamık, Sıtma, Tüberküloz hastalıkları ile ilgili 2020 verileri yer alırken Covid-19'a ait verilere yer verilmedi. 3. yılına giren salgına ilişkin hala şeffaf bir değerlendirme yapmayan Bakanlık, gün gün tuttuğu Covid kaynaklı ölüm verilerini yıllıkta paylaşmadı.

Yıllığın "Genel demografik veriler" başlığı altında kır nüfusunun yıllar içindeki azalma eğiliminin devam ettiği, yaşlı nüfus oranının artma eğiliminde olduğu, yıllık nüfus artış hızının bir önceki yıla göre dramatik bir şekilde azaldığı, kaba doğum ve toplam doğurganlık hızının azaldığı görüldü. ATO Halk Sağlığı Komisyonu bu konuda şu değerlendirmeyi yaptı: "Yıllık nüfus artış hızının azalması doğurganlık hızının azalması ile ilgili olabileceği gibi, bununla birlikte kaba ölüm hızının artmasına bağlı olma olasılığı daha yüksektir. Ancak verilerde 2020 yılına ait kaba ölüm hızı verisi bulunmamaktadır. Ayrıca 2022 yılının Mart ayında yayınlanan TÜİK verilerine göre 2021 yılı için nüfus artış hızı tekrar yükselmiştir. Bu verilerin ölüm verileri ile birlikte değerlendirilmesi ancak doğru bir analizi sağlayabileceği için Covid-19 salgınının başladığı yıla ait ölüm verilerinin hala açıklanmamış olması TÜİK ve Sağlık Bakanlığı'nın cevap vermesi gereken en önemli sorulardan biri olarak ortada durmaktadır."

Çabalara rağmen sezaryenda artış

Mortalite başlığında yer alan doğumda beklenen yaşam süresi verisinin ölüm istatistiklerinin yayımlandığı son yıl olan 2019 verisi olduğu dikkati çekti. "Bebek ölüm hızı", "neonatal ölüm hızı", "beş yaş altı ölüm hızı" ve "anne ölüm oranları"nın azalma eğiliminde olup, dünya ortalamasının gerisinde ve OECD ortalamasının üzerinde kaldığı görüldü. Risk Faktörleri başlığı altında yer alan tek güncel tablo olan "20-79 Yaş Grubuna Ait Yaşa Standardize Diyabet Prevalansının Uluslararası Karşılaştırması" Türkiye'de diyabet prevelansının artmaya devam ettiğini ve yüzde 7 olan OECD ortalamasının 2 katını aştığını gösterdi.

Aşılama hızlarında ufak bir düşüş yaşandığını gösteren yıl-

lıkta dikkat çeken bir diğer başlık Bakanlığın tüm çabalarına rağmen sezaryen doğum oranının bir önceki yıla göre artması oldu. Sezaryen doğum oranı ülke ortalaması yüzde 54,4'ten yüzde 57,3'e yükseldi. "Gebe, Bebek ve Çocuk Tam İzlem Oranları"nın bir önceki yıla göre bir miktar azalmış olmasını Halk Sağlığı Komisyonu birinci basamak sağlık kuruluşlarının görevi olan bu izlemelerin pandemi döneminde artan ve farklılaşan iş yükü sebebiyle azalmış olabileceği şeklinde yorumladı.

Pandeminin sağlığa yansımaları

"Sağlık Hizmetlerinin Kullanımı" başlığı altındaki verilere göre 2019 yılında toplam yaklaşık 813 milyon olan hekim müracaat sayısı pandeminin etkisi altında geçen 2020 yılında 600 milyona indi. 2019 yılında kişi başı yaklaşık 10 defa hekime müracaat eden vatandaşlar 2020 yılında kişi başı 7 kez müracaat ettiler. Sağlık hizmetine erişimdeki aksama dış hekimliği başvurularında daha da arttı. Benzer şekilde hastanede yatan hasta sayısı, yıllık yapılan ameliyat sayısı, hastanede yatılan gün sayısı, organ ve doku nakli sayısı gibi verilerde de bir önceki yıla göre gerileme gözlemlendi. Halk Sağlığı Komisyonu bu ve-

"Tüm bunlar, Covid-19 döneminde yaşanan sağlıkçı istifaları da hesaplara dahil edilince, personel eksikliği boyutunun daha da artmış olduğunu ifade etmektedir. Bu verilerle birlikte sayısal geriliği telafi etmek amacıyla eğitim içeriğinin ve altyapılarının niteliğine bakılmaksızın tıp, diş hekimliği ve eczacılık fakültesi açılmaya devam etmektedir." değerlendirmesini yaptı.

Sağlığa ayrılan pay artsa da hala geride

Yıllıkta yer alan verilere göre toplam sağlık harcaması bir önceki yıla göre yüzde 24,3 artarak 249 milyar 932 milyon TL'ye yükseldi. Genel devlet sağlık harcaması yüzde 26,3 artarak 198 milyar 62 milyon TL'ye ulaştı, özel sektör sağlık harcaması ise yüzde 17,3'lük bir artış oranı ile 51 milyar 869 milyon TL olarak tahmin edildi. Genel devlet sağlık harcamasının toplam sağlık harcamasına oranı 2020 yılında yüzde 79,2, özel sektör sağlık harcamasının ise yüzde 20,8 olarak gerçekleşti. Toplam sağlık harcamasının sağlık hizmeti sunucularına göre dağılımı incelendiğinde, ilk üç sıra 2020 yılında da değişmedi. Sağlık hizmetleri ve ürünleri satın almak için başvurulan sağlık kurumları içerisinde en büyük payı 2020 yılında yüzde 49,4 ile hastaneler oluştururken, hastaneleri sırasıyla yüzde 25,2 ile perakende satış ve diğer tıbbi malzeme sunanlar ve yüzde 10,3 ile ayakta bakım sunanlar izledi. Kişi başına sağlık harcaması 2019 yılında 2 bin 434 TL iken, 2020 yılında yüzde 23,1 artarak 2 bin 997 TL'ye yükseldi. Toplam sağlık harcamasının GSYH'ye oranı 2019 yılında yüzde 4,7 iken, 2020 yılında yüzde 5,0 oldu. Cari sağlık harcamasının GSYH'ye oranı ise 2019 yılında yüzde 4,4 iken, 2020 yılında yüzde 4,6 olarak gerçekleşti. Ancak Türkiye bu oranlar ile OECD ülkeleri arasında son sırada yer aldı.

rilerin pandemi etkisinde geçen 2020 yılının vatandaşların sağlık hizmetine erişimde yaşadıkları sıkıntılara işaret ettiğini belirtti.

Türkiye antibiyotik kullanımında hala ilk sırada

Bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 6'lık bir azalma gösteren Türkiye'nin ilaç satış hacmi 2020 yılında 2259 milyon kutu oldu. En çok kullanılan ilaçlar arasında antidiyabetikler, antidepresanlar ve solunum sistemi ilaçları yer aldı. Pandeminin etkisinde geçen 2020 yılında tüm dünyada azalma eğilimi gösteren antibiyotik tüketim miktarı bir önceki yıla göre düşmekle birlikte Türkiye, Yunanistan ile birlikte dünyada en çok antibiyotik kullanan ülkelerden oldu.

İstifalar personel eksikliği boyutunu artırdı

"Sağlıkta İnsan Kaynakları" başlığı yıllar içinde artış eğilimi olmasına rağmen Türkiye'nin hekim ve sağlık personeli sayılarında halen OECD'nin gerisinde kaldığını ve ülke içinde bölgesel eşitsizlikler yaşandığını gösterdi. Dış hekimi, eczacı, hemşire ve ebe sayılarında da Türkiye, OECD ortalamasının gerisinde kaldı. Halk Sağlığı Komisyonu bu tabloya ilişkin

tıp eğitimi

Gecekondu Fakülteler

Ankara Tabip Odası, tıp fakültelerinin güncel durumuna ilişkin verileri paylaştı. ATO'nun verilerine göre 91'i devlet 37'si vakıf üniversitesi olmak üzere toplam tıp fakültesi sayısı 128'e ulaştı. Ancak yeni açılan fakültelerin 3'ü hariç hiçbirinin hastanesi bulunmuyor, akademik kadroları ise yetersiz.

Hekim Postası

Cumhuriyet öncesi kurulan İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi de dahil olmak üzere AKP iktidarının ilk tıp fakültesini açtığı 2006 yılına kadar devlet üniversiteleri bünyesinde 43 tıp fakültesi bulunuyor. Her yıl neredeyse devlet üniversiteleri bünyesinde 3 yeni fakülte açılmışken AKP iktidarı öncesinde 5 olan vakıf üniversitesi sayısı da 32'ye çıktı. Hem İngilizce hem Türkçe programı bulunun 11 devlet ve 13 vakıf üniversitesi ile birlikte toplam tıp eğitimi program sayısı da 152 oldu.

Fakülte sayılarındaki artışı değerlendiren ATO Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Asuman Doğan "Tıp Fakültesi açmakta çok mahir olan AKP hükümeti tıp fakültesi uygulama hastanesi açmakta aynı mahareti göstermemiştir. Bu hastanelerin tıbbi-teknik donanımı, bilgi-birikime sahip teknik çalışanları, sağlık çalışanları ve ol-

mazsa olmazı öğretim elemanları/araştırma görevlilerini kapsayan akademik kadronun oluşturulması konusundaki beceriksizlikleri ortadadır." ifadelerini kullandı.

Hastanesiz fakülteler

Dr. Doğan, Balıkesir, Tekirdağ Namık Kemal ve Yozgat Bozok Üniversiteleri dışında yeni açılan tıp fakültelerinin hiçbirinin kendi hastanesi olmadığını, mevcut hükümetin bu sorunu eğitim araştırma veya devlet hastanelerinin tabelalarını değiştirip üniversite hastanesine dönüştürerek çözmeye çalıştığını söyledi.

Sağlık Bakanlığına bağlı 61 eğitim ve araştırma hastanesi Sağlık Bilimleri Üniversitesi ile 33 eğitim ve araştırma hastanesi de 33 devlet tıp fakültesiyle ortak kullanım protokolü imzaladı. Bolu İzzet Baysal ve Marmara Üniversitesi hariç ortak kullanımında olan tıp fakültelerinin de hastanesi bulunmuyor. Sağlık Bilimleri Üniversiteleri 4 eğitim ve araştırma hastanesi hariç bu hastanelerin tümünde ortak kulla-

nım protokolü ile tıpta uzmanlık eğitimi veriyor.

Dr. Doğan bu durumla ilgili görüşlerini "Türkiye'de doktor ihtiyacı belirlenmeden, hatta ihtiyacın çok üzerinde yeterli nitelikli eğitimden geçmeden doktor mezun vermek sorunları çözmediği gibi, mevcut so-

runları daha da artırmaktadır. Hükümet tıp fakültelerinin uygulama ve araştırma hastaneleri sorununu, EAH ile ortak kullanım yoluyla çözmeye çalışırken bu hastanelerde akademik kadro oluşturulmasında çuvallamışlar, yüzlerine gözlerine bulaştırmışlardır. Nite-

likli bir tıp eğitimi için teknik donanım ve fiziki şartlardan daha önemli yetişmiş, bilimsel nitelikleri olan yeterli sayıda akademik kadro gerekmektedir. Oysa bu koşulların hiçbirini sağlanmadan bilimsel verilerden uzak, ihtiyacın dışında, etik kuralları da göz ardı ederek adrese teslim kadrolarla akademik kadro oluşturmaya, başka şehirlerden taşıma-görevlendirme gibi göz boyayıcı yöntemlerle tıp eğitimi hatta uzmanlık programı vermeye çalışmaktadırlar." şeklinde dile getirdi.

Dr. Doğan, nitelikli ve yeterli akademik kadro oluşturulmadan her yere tıp fakültesi açılması ile tıp eğitimi ve uzmanlık eğitimi verilemeyeceğini söyledi.

Açılan tıp fakültelerinin yeterliliğinin gözden geçirilmesi gerektiğini ifade eden Dr. Doğan sözlerini "her yere gecekondu tıp fakültesi açmak yerine mevcut tıp fakülteleri bilimsel nitelikli ve yeterli akademik kadro ile güçlendirilmelidir." diye bitirdi.

İntörn Hekimlerin Maaşlarında Düzenleme Karmaşası

Kabinenin 18 Temmuz 2022 Pazartesi günkü toplantısının ardından Cumhurbaşkanı, devlete bağlı üniversitelerin Tıp ve Diş Hekimliği Fakültelerinin son sınıf öğrencilerine asgari ücret tutarı kadar ödeme yapılacağını açıkladı. Ancak düzenlemenin ne zaman hayata geçeceği ve ödemelerin nasıl yapılacağı netlik kazanmadı.

Hekim Postası

İntörn hekim maaşlarında düzenleme yapılmasını olumlu bir adım olarak değerlendiren Ankara Tabip Odası Yönetim Kurulu, bu kazanımın ATO Yönetim ve Komisyonlarının yıllardır yürüttüğü mücadelenin sonucu olduğunu belirtti.

Düzenlemeye ilişkin bazı bilgilerin netleşmediğine dikkat çeken ATO, ödemelerin genel bütçeden mi yoksa hastanelerin döner sermayelerinden mi karşılanacağı konusunun önem teşkil ettiğini

vurguladı.

Belirsizlik nedeniyle intörn hekim ve ailelerinin sözlü ya da yazılı ulaştığı ATO, konuyu aydınlatmak için CİMER'e başvurarak intörn hekimler için açıklanan aylık asgari ücret tutarındaki ödemenin fakültelerin döner sermayesinden mi yoksa genel bütçeden mi karşılanacağı ve hangi tarihte ödemelere başlanacağını sordu.

Ödemelerin döner sermayeden yapılması halinde hem intörn hekimlerin hem hastanelerin farklı sorunlarla karşılaşacağına işaret eden

ATO, bu konunun takipçisi olacağını ve intörn hekimler haklarının karşılığını alana kadar mücadele edeceklerini duyurdu.

Her koşulda mücadeleye devam

İntörn hekimlerin yaşadığı gayri insani yaşam koşulları ve mesleki sorunların düzeltilmesi amacıyla yıllardır mücadele eden ATO, "19 Mart 2011 tarihinde Mamak'ta bir bodrum katında tek başına yaşarken, haftalarca maruz kaldığı kronik karbonmonoksit zehirlenmesi belirtileri

yoğun iş temposunun yorgunluğuna atfedilen, genç hekim adayı Gülenay Aydın'ın ölümünü yalnızca talihsiz bir kaza olarak görmeyerek intörn hekimlerin müzminleşmiş sorunlarına dikkat çekmişti.

Ardından Türkiye'de ilk kez ATO tarafından İntörn Hakları Bildirgesi yayımlanmış, Kasım 2011'de "Ulusal İntörn Kurultayı" düzenlenmişti. Bu çalışmaların ardından intörn hekimlere maaş, işçi sağlığı ve güvenliği kapsamına alınma ve malpraktis sigortası getirilmesine

yönelik CHP tarafından hazırlanan yasa teklifinin Meclis'ten geçmesi için ATO imza kampanyası başlatmıştı. Haziran 2012'de yapılan görüşmelerde intörn hekimlere 12 ay maaş bağlanmasına ilişkin teklif Meclis'ten geçmişti. ATO, 2012 yılından bu yana Tıp Öğrenci Komisyonu ile birlikte intörn hekimlere yönelik toplantılar düzenleniyor ve intörn hekimlerin sorunlarını çeşitli eylem ve etkinliklerde dile getirilmeye devam ediyor.

Sayı hiçbir şeyi çözmez

Fakülte Kontenjanları Yine Arttı

YÖK Başkanının Mart ayında yaptığı 'tıpta artış olmayacak' açıklamasına rağmen kontenjanlar artarak 18 bin 434'e ulaştı.

Hekim Postası

Ankara Tabip Odası ÖSYM tercih kılavuzunun yayımlanması ile tıp kontenjanlarına ilişkin bilgileri paylaştı.

Bu yılki kılavuza göre Türkiye'de tıp eğitimi veren 78 devlet üniversitesinin genel kontenjanı Türkçe tıp için 13 bin 150, İngilizce tıp için 1080 olarak belirlendi. 392 okul birincisi kontenjanı ve 15 KKTC uyruklu öğrenci kontenjanı ile birlikte devlet üniversitesi tıp fakültelerinin genel kontenjanı 14 bin 637'ye çıktı.

Sayısı 32 olan vakıf üniversitelerinin Türkçe tıp programlarına 2077 ve İngilizce tıp programlarına 1196 kontenjan ayrıldı. Vakıf üniversitelerinin toplam kontenjanı 3 bin 273 oldu. Kıbrıs ve Azerbaycan'da bulunan tıp fakültelerinin toplam kontenjanı ise 300. GATA bünyesinde ise 224 öğrenci öğrenim görecek. Tüm kontenjanlarla birlikte bu yıl 18 bin 434 öğrenci tıp eğitimine başlayacak.

Bu yıl 20'ser kontenjan ile en fazla artış Erzincan Binali Yıldırım, Giresun, Hitit, İzmir Bakırçay, Recep Tayyip Erdoğan ve Kırşehir üniversitelerinin tıp fakültelerinde oldu. Artış yapılan diğer fakültele-

10'ar kontenjan eklendi. Bu yıl Gaziantep İslam Bilim ve Teknoloji üniversitesi ile birlikte vakıf üniversitelerinin 8 yeni programında tıp eğitimine başlanacak.

Martta artış yok dendi

YÖK Başkanı Erol Özvar Mart 2022'de gazetecilerin hastanelerdeki doktor açığını kapatmak için bir çalışmaları olup olmadığı sorusu üzerine "Tıp kontenjanlarımızın gerçekten yeterli düzeyde olduğunu ifade edebilirim. Şu anda kontenjanları artırmak gibi bir gündemimiz, müzakeremiz yok. İlk 45-50 binde öğrenci alan bir sistemimiz var, bunu genişletmek gibi bir gündemimiz yok; ama ihtisasta bazı yeni kolaylıklar sağlanabilir, diye düşünüyoruz. Yurt dışından öğrenci getirmek gibi bir

gündemimiz de yok. Tam aksine yurtdışından bizim eğitimimize ciddi bir talep var. Türkiye'de çok kaliteli bir tıp eğitimi veriliyor" yanıtını vermişti.

Birkaç ay önce verilen bu yanıtı rağmen bu yıl, hemşirelik, mühendislik, hukuk gibi programların yanında tıp fakültelerinin de kontenjanı yükseldi.

Eski Bakan da düşeceğini açıklamıştı

Tıp fakültelerinin 2003 yılında Türkiye genelinde toplam kontenjanı 4550 idi. Yeni açılan fakültelerle birlikte bu sayı 2008 yılında 6098, 2011 yılında 8205, 2012 yılında 8915 oldu. 2013'e gelindiğinde 11 bin 37'ye ulaştı. 2013 yılında kimi fakültele-

re Nitelikli eğitim koşulları ve fiziki koşullar düşünülmeden yapılan bu artış yüzünden çoğu tıp fakültesinde öğrenciler amfilere sığmadı.

Kimi fakültelerde dersler iki gruba ayrıldı kimi fakültelerde ise bir amfide öğretim üyesi ders anlatırken başka bir amfide öğrenciler sinevizyon aracılığı ile dersleri takip etti. Laboratuvar eğitimlerini de aksattı bu süreç.

2016 yılına gelindiğinde, kontenjan artışının yarattığı olumsuz tablodan geri adım atılacağını Sağlık eski Bakanı Mehmet Müezzinoğlu "Tıp fakültelerindeki kontenjanlarda 12 binlere çıktık. Bu 12 bin olarak devam ederse 2023'ten sonra da hızla hekim fazlasına döner gibi bir fotoğraf oluşacak. Onu 1 Ocak'ta YÖK Başkanıyla görüştük. Tıp fakültele-

rinin kontenjanlarını şimdi donduruyoruz. Yavaş yavaş da aşağı çekmeye başlayacağız ki çok öğrenci olarak yarın çok mezun vermek ve sonra da 'çok mezunu ne yapacağız' demek gibi bir fotoğrafla karşılaşmayalım" diyerek duyurdu. Ancak tıp kontenjanı artarak 2018 yılında 14 bin 647, 2019 yılında 15 bin 50, 2021 yılında 17 bin 330'a ulaştı.

ATO'dan hekimlere sahip çıkın çağrısı

Yetkililerce kontenjan artırımına gidilmeyeceği belirtilmesine rağmen yaşanan artış ile ilgili ATO'dan yapılan açıklamada "Tabela üniversitelerde tıp eğitimi ile hem bu çocukların hayatlarından çalınmakta hem de aileler çok yüksek maddi külfetin altında kalmaktadırlar. Toplum sağlığı da çok büyük risk altında bırakılmaktadır. Defalarca söyledik, yine vurgulayalım bu ülkeye nitelikli- bilimsel iyi bir eğitimden geçmiş hekimler gerekli! Sayı hiçbir şeyi çözmez. Her gün 7 hekim ülkeyi terk etmektedir. Elinizdeki yetişmiş hekimlere sahip çıkın, onları şiddetten koruyun onlara özlük haklarını verin, iyi çalışma ortamı sağlayın." ifadelerine yer verildi.

Özel tıp fakülteleri yerinde saydı

2003 yılından 2021 yılına kadar 4 kat artan özel tıp fakültelerinin sayısı ATO'nun verilerine göre bu yıl değişmedi. 2013 yılında 18, 2014 yılında 22, 2015 yılında 25'e yükselen fakülte sayısı OHAL ile Fatih, İzmir, Mevlana, Şifa, Turgut Özal ve Zirve Üniversitelerinin kapatılmasıyla 2016 yılında 21'e düştü. 2017 yılında ise yeniden 23'e yükseldi. 2020 yılına gelindiğinde vakıf üniversitelerinin tıp fakültesi sayısı 29 oldu. 2021 ve 2022 yılında bu sayı 32 olarak kaldı.

Ücretler fırladı

Geçen yıl 67 bin-93 bin TL arasında değişen yüzde 25 indirimli Türkçe tıp ücretleri bu yıl 90 bin-153 bin TL'ye, geçen yıl 66 bin -93 bin TL olan yüzde 25 indirimli İngilizce tıp ücretleri 86 bin-153 bin TL'ye yükseldi.

Bir yıllık eğitim ücreti olarak yüzde 50 indirimli Türkçe tıp programı için bu yıl ödemesi gereken ücret 61 bin-123 bin TL arasında. Programın bir önceki yılki ücret aralığı ise 40 bin-69 bindi.

Yüzde 50 indirimli İngilizce tıp programları için geçen yıl istenen 37 bin-93 bin TL aralığındaki ücret ise bu yıl 60 bin-191 bin TL arasında değişiyor.

Ücretli Türkçe tıp programlarına ödenen 72 bin-127 bin TL arasında değişen ücretler bu yıl 122 bin-204 bin TL'ye yükseldi. Geçen yıl 75 bin-127 bin TL arasında ücret ödenen İngilizce tıp programları içinse bu yıl 115 bin TL-204 bin TL ödemek gerekiyor.

güncel

Bu Nasıl İmtihan?

Savaşta Kadın Hekim Olmak

Afganistan'dan hayatlarının bir bölümü ile ideallerini bırakıp gelen 2 kadın hekim yeniden mesleklerini yapabilme umuduyla savaşın bitmesini bekliyor.

Dr. Ayşe Uğurlu-Sibel Durak

İnsan Hakları ve Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Komisyonunun davetiyle Ankara Tabip Odasında bir araya geldiğimiz Afgan iki kadın hekim ile eğitim hayatları, zorunlu göçleri ve Türkiye'deki yaşamları üzerine konuştuk. Hayatları, gerici rejimlerde kadınların ne denli büyük zorluklar yaşadığına delil niteliğindeki bu iki kadın hekim anlatmaya tıp fakültesine giriş süreçleri ile başlıyor.

Hekimlerden ilki, 7 yıllık tıp eğitimin ardından jinekoloji uzmanı olmak için 4 yıl staj yapıyor. Diğeri ise tıp eğitiminin ardından pratisyen hekim olarak diplomasını alıyor. Afganistan'da bağımlı kişilerin tedavisi ile ilgili bir projede koordinator olarak 10 yıl çalışıyor.

Tek isteğim tıp okumaktı

Her iki kadının okumak ve doktor olmak ile ilgili hedeflerini çevrelerine kabul ettirmeleri kolay olmamış. Okumayı seçtikleri için ailelerinden şiddet gördüklerini, toplumun geri kalanının hakaret dolu bakışlarına maruz kaldıklarını söylüyorlar. "Sınavı kazanmıştım ve bunun için her şeyden vazgeçtim. Ailemin, kocamın karşısına çıktım çünkü tek isteğim tıp okumaktı." cümleleriyle özetliyor hekimlerden biri yaşadıklarını. Bu mücadele sonucunda biri 120 kişilik sınıfta 20, diğeri 200 kişilik sınıfta 100 kadından biri olarak tıp eğitimine başlıyorlar.

5 yıllık zorunlu ara

Ancak tıp fakültesine başladıktan bir süre sonra Taliban rejiminin başa gelmesi ile okulu yarıda bırakıp eve kapanmak zorunda kalıyorlar. Hekimlerden ilki bu süreçte ailesi ile birlikte İran'a mülteci olarak göç ediyor. Tam 5 sene İran'da kalıyor. Kadın hekimler; ev hapsinde oldukları bu dönemde

birlikte eğitim aldıkları erkek öğrencilerin sınavlardan kaç alırlarsa alsınlar mezun edildiklerini söylüyorlar.

Taliban rejimi süresince kadınların eğitim ve çalışma hayatından çekilmesiyle birlikte hekim sayısının çok azaldığını anlatıyorlar. Kendilerinin evde kaldığı bu süreçte hastanede çalışmak zorunda bırakılan hekimlerin da başka sorunlarla baş etmek zorunda kaldıklarını "Elektrik olmayan hastanelerde gaz lambalarının ışığında sezaryen yapıldığını, 'Elektrik yok yapamayız' diyen hekimlere hocalarının 'Siz ne biçim doktorsunuz. Yapacaksınız' yanıtını verdiğini biliyoruz" cümleleriyle aktarıyorlar.

Aileden bir erkek de nöbette

Kadın hastaların erkek hekime muayene olma imkanı olmadığı için bu yıllarda bazı kadın hekimler de hastalara bakmaları için zorla çalıştırılmışlar. Bir binadan diğer bi-

naya gitmek için formanın üstüne burka giyip giderek veya nöbete kalmaları gerektiğinde ailelerinden bir erkeği yanlarında hastaneye getirerek... Konuştuğumuz kadın hekim bu koşullara gözleri dolarak "Söylerken kendim utaniyorum. Biz tabii ki Müslümanız. Müslüman olmak sadece burka giymek demek değil. Kadınlara bu kadar zulmetmek Müslümanlık değil. Kendi amaçlarını yerine getirmek için kadınları kullanıyorlar." cümleleriyle isyan ediyor.

Elbette sadece konuştuğumuz hekimler değil Afganistan'da kadınlardan da bu koşulların değişmesi için seslerini yükseltenler oluyor. Ancak bu eylemlerin sonucu şiddetle sonuçlanmış. Okulun içinde eylem yapan kadınların gece evlerinin basıldığını ve cenazelerine dahi ulaşamadığını, kimsenin Afganistan'daki kadınların sesini duymadığını ifade ediyorlar.

Kimse hakkımızı savunmayacak, kimse bizi duymayacak

Taliban rejiminin devrilmesi üzerine İran'dan yeniden Afganistan'a dönen kadın hekim o süreci "Taliban gitti ve ben tekrar Afganistan'a döndüm. Afganistan benim ülkem. Benim hayatım, evim, her şeyim. Milletime hizmet için yeniden eğitimime devam ettim." diyerek özetliyor. Bu dönem tıp fakültesini bitirip jinekoloji uzmanlığı için eğitim almaya başlıyor. Ancak uzmanlığını son sınava girip diplomasını alamadığı için tamamlayamıyor. 2016 yılında göçmen olarak bu sefer Türkiye'ye geliyor.

Hem kadın hakları savunuculuğu yaptığı hem de 10 yıldır yürüttüğü başhekimlik pozisyonunu bırakması için aldığı tehditler sonucu diğer kadın hekim de ailesi ile birlikte 2017 yılında Türkiye'ye göç ediyor. Önce Karabük ardından Ankara.

Şu an Afganistan'da yine ka-

dınların evlere kapandığını söyleyen kadın hekim geride kalanların "Burada mahkum gibiyiz. Bir şekilde hayata devam ediyoruz ama hiçbir hakkımız yok. Kimse hakkımızı savunmayacak. Kimse bizi duymayacak. Giderek ölüme yaklaşıyoruz. Artık hayatın anlamı kalmadı bizim için" dediklerini aktarıyorlar.

Kayıt olmak için geldikleri Ankara'da kalıyorlar

Kadın hekimlerden ilki ailesi ile birlikte önce İstanbul'a diğeri ise Karabük'e geliyor. Biri karayolu ile diğeri havayolu ile... Ankara'ya gelme nedenleri ise BM Mülteci Örgütü'ne kayıt olup kimlik alabilmek. Kimliklerini aldıktan sonra Ankara'da yaşamaya başlıyorlar Afgan göçmenler için Mamak ve Altındağ'da belirlenen mahallelerde. Son sekiz ayda yeni aileler geldiğini ancak kimlikleri olmadığı için şehir şehir gezdikleri bilgisini veriyorlar.

Biz de burada mahkum gibiyiz

Afganistan'da kalanlar kadar Afganistan'dan göçenler için de durumun pek farklı olmadığı şöyle ifade ediyorlar: "Şu anda Türkiye'de de bir göçmen olarak yaşamak çok zor. İnsan hakkı diyoruz evet ben yemek yiyorum, nefes alıp veriyorum. Ama bunlar hak değil ki. Burada da mahkum gibiyiz. Bir kimliğimiz var tamam, ama bu kimlik hapishanede senin bir adın var demek. Türkiye sağ olsun bizi kabul etti ama ne eğitim hakkından yararlanabiliyoruz, ne çalışabiliyoruz. Çocuklarımız okula gittiler, her türlü zorbalığın altında okullarını bitirdiler. Bir anne olarak Türkiye'de de olsa, Afganistan'da da olsa çocuklarım eğitilmiş olsun isterim. Onlar için daha iyi bir hayat istiyorum ama bu koşullarda hiçbir şartı sağlayamıyorum." Eğitim hakkı ile birlikte bir diğer istekleri ise sağlık hakkından yararlan-

nabilmek için özellikle büyük hastanelerde tercüman bulundurulması.

İşsizliğin sorumlusu biz değiliz

Göçmenlerin ucuz işçi olarak görülmesi nedeniyle çalışma hayatına katılma olanakları da sınırlı. Geldiklerinden bu yana inşaat, lokanta gibi yerlerde çalışmışlar. Çalıştıkları yerlerin kimisinden ücretlerini alamamışlar, kimi yerler de sigortasız, çok düşük ücretlere uzun saatler çalıştırmış, haftalık izin hakkı bile vermeden. Bu nedenle şu an ailelerinden kimse bir işyerinde çalışmıyor. Tercümanlık, terzilik, ya da İngilizce özel ders vererek geçimlerini sağlıyorlar. Bu konu ile ilgili düşüncelerini kadın hekim şöyle özetliyor: “Biz göçmen olarak sizin ekmeğinizi elinizden almadık. Sizin patronlar yabancı işçiye az ücrete çalıştırıyor. Bu onların suçu, bizim suçumuz değil. Biz de insani koşullarda çalışmak istiyoruz. Biz de hakkımızı olanı istiyoruz ama başka bir gelirimiz olmadığı için bizi buna mecbur bırakıyorlar.”

Makarna ve patates ile besleniyoruz.

Türkiye’yi etkisi altına alan ekonomik kriz elbette göçmenleri de fazlasıyla etkilemiş durumda. Makarna ve patates ile beslendiklerini söylüyorlar. Ev sahiplerinin kiraya yapmak istedikleri artış da onlar için başka bir problem. Ev sahiplerinin istedikleri kirayı mecburen ödediklerini çünkü o ev-

den çıkmaları durumunda başka bir semte de gitme olanakları olmadığı için barınma sorunuyla karşı karşıya kalacaklarını kaydediyorlar.

Savaş biter bitmez ülkeme dönmek istiyorum

Bundan sonrası için ne düşünüyorsunuz sorumuzu ise iki kere göçmenlik hayatı yaşayan hekim ağlayarak “Göçmenlik hayatı yaşadığım için biliyorum. Her zaman Allah kimseyi göçmen durumuna düşürmesin diye dua ediyorum. Ne Avrupalısını ne Amerikalısını. Göçmen olarak yaşamak zor. Kendi ülkemdeki gibi yaşayamıyorum. Kendi hakkımı savunamıyorum. Dua ediyorum, Allah bizim ülkemize barış getirsin diye. Savaş biter bitmez ülkeme dönmek istiyorum. Doktor olamasam bile hayatımı orada yaşamak isterim. Her devlet elbette kendi kuralına göre göçmenlere destek sağlıyorlar. Ama şartlar çok zor. Ülkemi bir daha görüp görmeyeceğimi bilmiyorum. Ama üçüncü, dördüncü ülke ya da Avrupa’ya gitmek istemiyorum. Çok yorulduğum. Benim hayatım bitti. Savaşta ailemden 8 kişiyi şehit verdim. Evet burada bizim için ölüm riski yok ama burada da çok başka türlü zorluklar yaşıyoruz. Türkiye’de göçmen sayısı çok arttı, buna da hak veriyorum. Türklerin elbette kendi hakkı var buna da hak veriyorum. Biz sadece kendi halimize üzgünüz. Bu nasıl bir imtihan?” sözleri ile dile getiriyor.

2022 Yılıının İlk Yedi Ayında 1402 Hekim Göç Etti

Her gün nerdeyse 7 hekimin ülkeyi terk ettiği günlerde 2022 yılının ilk yedi ayında ülke değiştiren hekim sayısı 2021’in toplamına ulaştı.

Hekim Postası

TTB Genel Sekreteri Dr. Vedat Bulut’un paylaştığı bilgilere göre 2022 yılının ilk yedi ayında 1402 hekim yurtdışına gitmek için başvuruda bulundu. Bu sayı 2021 yılında 1405’ti.

2012 yılından itibaren artmaya başlayan hekim göçünde, pandemi nedeniyle ülkelerin sınır kapılarını kapadığı 2020 yılında bir düşüş yaşandı. Ancak 2021 ve 2022 yıllarında başka ülkeye gitmek isteyen

hekim sayısı gözle görülür şekilde arttı.

TTB’nin verdiği bilgilere göre hekim göçünün yıllara dağılımı şöyle: 2012 yılında 59, 2013 yılında 90, 2014 yılında 118, 2015 yılında 150, 2016 yılında 245, 2017 yılında 482, 2018 yılında 802, 2019 yılında 1047, 2020 yılında 931 hekim başka bir ülkeye göç etti. 2022 yılının sadece Temmuz ayında Türkiye’nin 40 ilinden ve 36 farklı branştan 231 hekim başvuruda bulundu.

Asıl Sebep Toplumsal Yozlaşma

Hekimlerin özlük hakları ve çalışma koşulları nedeniyle ülke değiştirdikleri düşünülse de esas sebep ülkede her alana yayılan toplumsal yozlaşma.

Hekim Postası

Almanya’da aile hekimliği yapmaya başlayan bir hekim, Türkiye’den ayrılma kararını şöyle anlatıyor: “Eşimle bundan önce yurtdışına gitmeyi düşünüyorduk. Sebebi eşimin çalışmak istediği alanları Türkiye’de bulamamasıydı. ‘Gidelim ama geri dönelim’ şeklindeydi düşüncemiz. Hala daha öyle ama eskiye nazaran azaldı. Sağlık sistemdeki karmaşanın yanında, ekonomik durum, idari problemler, liyakatsizlik... Bilimle uğraşması gereken insanlar olarak bunlarla vakit kaybetmememiz gerekiyor. Türkiye gerçekten bilim yapmanıza, eğitim almanıza izin vermiyor. İki doktor bir araya geldiğinde yeni bir operasyon yöntemi ya da bir ilacın etkisinden konuşamıyor artık. Bunlara sıra gelmiyor çünkü. Bu yıpratıcı ve yorucu bir süreç.”

Sağlık sistemi ile ilgili bozulmanın günbegün ortaya çıktığını anlatan hekim, hastanelerdeki gelir adaletsizliği, dozunu artıran şiddet ve çalışma koşullarının kötülüğü ile ilgili sorunların artık bir kördüğümüne döndüğünü söylüyor.

Sadece sağlık sistemi değil ülkenin genel atmosferinden de umutsuzluğunu “Türkiye’de iyi bir çevrede, izole yaşamamıza rağmen ülkenin genel atmosferine ister istemez maruz kalıyoruz. Her yılın bir önceki yıldan daha kötüye gittiğini görmeye başladık. En önemlisi de kiminle konuşsam konuşayım herkesin ortak fikri toplumsal yozlaşmanın arttığı yönünde. Bu noktadan nasıl geri döneriz bilmiyorum. Eğitimli insanların cezalandırıldığı bir ülke haline geldi

bu ülke. Sadece doktorlar için söylemiyorum bunu. Mühendis, avukatı... En iyi okullardan mezun, kendilerini çok iyi yetiştirmiş bir çok kişi bu ülkede hak ettiği değeri göremediği için ülke değiştiriyor.”

Bir süredir Almanya’da aile hekimliği yapan hekim, “Almanya’da her şey mükemmel değil elbette. Türkiye’nin farklı sorunları, farklı dertleri ve gündemleri var Almanya’nın farklı. İkisini de görmüş birisi olarak diyorum ki bizimki çok fazla. Kıyaslanamaz.”

güncel

Neden Kapitalizm ve Kamu Sağlığı Bağdaşır Değildir?

Fikret Başkaya

II. Emperyalistler arası savaş sonrasında ezilen -sömürülen sınıflar lehine görece bir güç dengesi oluştu. Bu, kapitalizmin tarihinde bir 'istisna' idi... Faşizmin yenilgisi temelinde emperyalist merkezlerde işçi sınıflarının pazarlık gücü arttı. Ulusal kurtuluş savaşlarının başarısıyla da şimdilerde 'Güney' denilen Üçüncü Dünya halkları ilk defa etkili bir aktör olarak tarih sahnesindeki yerini aldı. Doğal kaynaklarını kendi kalkınmaları için seferber etmeleri potansiyel bir olasılık haline geldi.

Batı'da reel ücretler yükseldi, ücretler verimlilik artışına endekslendi (eşel-mobil). Sermayeden (mülk sahibi sınıflardan) alınan vergi oranları yükseldi. Kamu hizmetleri alanı genişledi. Sağlık bir insan hakkı sayılıyordu ve etkili bir sosyal koruma planı hayata geçirildi... Yeni ekonomik modele 'sosyal devlet', 'refah devleti' veya 'kayırcı devlet' denecekti...

Üçüncü Dünya'da da kalkınmacılık esastı. Üçüncü Dünya'nın karizmatik liderleri 1955 Bandung Konferansı sonrasında '(1959) Bağlantısızlar' adı altında bir araya geldiler ve 'Yeni bir Uluslararası Ekonomik Düzen' talebiyle sahneye çıktılar. Artık sermaye için hiçbir şey eskisi değildi. Savaş sonrasında kapitalizm yeniden yükselme dönemine girmişti. 1945-1975 dönemine 'şanlı otuzlar' denilecekti... Verimlilik ve kâr oranları yükselirken, sermayenin ödünler vermesi de kolaylaşmıştı... Fakat, kapitalizm kriz üretmeden yapamazdı ve 1970'li yılların ortasında kapitalist dünya sistemi yeniden krize girdi. Üstelik söz konusu olan yapısal kriz'di... Artık balayı dönemi sona ermişti ve sermaye kaybettiği mevzileri geri almak üzere kapsamlı bir saldırıya geçti...

Sermaye varlığını ucuz işgücü, ucuz hammadde ve enerjiye borçludur. 1979-80'den itibaren neoliberalizm denilen gerici ekonomik ve sosyal po-

litikalar dayatıldı. Ücretlere ve sosyal harcamalara savaş açıldı. Batıda ücretler ve sosyal harcamalar tırpanlanırken, Üçüncü Dünya'nın kaynaklarını ucuz kapatmanın da yolu açılıyordu. Batı'da sendikalar etkisizleştirilirken, Üçüncü Dünya'nın karizmatik liderleri darbeler, siyasi cinayetler, komplolarla etkisizleştirildi, oralandaki rejimler yeniden kompradorlaştırıldı. IMF ve Dünya Bankası tarafından dayatılan 'yapısal uyum programlarıyla', emperyalist Batı'ya ucuz kaynak akışı güvence altına alındı... Velhasıl, 'garp cephesinde yeni bir şey yoktu'...

Neoliberal saldırının üç sloganı: serbestleştirme (liberalisation), özelleştirme (privatisation), kuralsızlaştırma (deregulation) oldu. Serbestleştirme sermayenin yayılmasının önündeki tüm engellerin tasfiyesi, dünyanın tamamını sermaye için 'korunmuş av alanı', 'gül bahçesi' haline getirmek demeye geliyordu. Özelleştirme, kamuya ait işletmelerin, kamu hizmetlerinin ve müştereklerin sermayeye peşkeş çekilmesi, yağmalanması; kuralsızlaştırma da ezilen ve sömürülen sınıflar lehine sağlanmış kazanımların tasfiyesi demekti...

Sadede gelirsek, şimdilerde geçerli sağlık sistemi neoliberal sağlık sistemidir. Artık özelleştirilmeyen, parayla alınıp-satılmayan, soysuzlaştırılmayan hiçbir şey yok... İçtiğimiz su dahil her şey özelleştirildi... Herhalde havanın özelleştirilmesi için de fazla zaman gerekmeyecek...

Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

özelleştirme saldırısı karşısında duramadı. Misyonuna ve varlık nedenine ihanet etti... Agro-endüstri, ilaç tekelleri ve lobilerin (sermayenin) çıkarlarıyla uyumlanma yoluna gitti. Türkiye'de TTB'nin ısrarlı itirazları işe yaramadı zira hekim çoğunluğu özelleştirmenin ne demeye geldiğinden habersizdi... Orta ve uzun vadede başlarına geleceklerden habersizdiler... Kapitalist işletmelerin 'işçisi' olmanın ne demeye geldiğini yaşayarak öğreneceklerdir...

Yüz yüze geldiğimiz sorunları kapitalizmi yok sayarak anlamak mümkün değildir... "Kapitalizm, ücretli emek sömürüsüne dayanan, yegane ereği kâr etmek ve kârı büyütmek olan, canlı olan her şeyi ölü nesnelere, metallere dönüştüren, kullanım değerinin yerini mübadele (değişim) değerinin aldığı, var olabilmek ve varlığını sürdürebilmek için sürekli büyümek zorunda olan, toplumun temel üretici güçlerinin ve yaşam araçlarının dar bir sermaye sınıfının elinde olduğu, doğa tahribatı yaratmadan var olamayan, bir krizden diğerine savrulan, her türlü ahlâkî değere yabancılaşmış [ahlâk dışı değil ahlaksız], parasal ve maddi olan, hesaplanabilir-ölçülebilir olan dışında hiçbir insanî değere itibar etmeyen, eşyanın onu üreten insandan daha değerli sayıldığı, ekonomik olanın politik, sosyal ve kültürel olanın önüne geçtiği, araçlarla-amaçların tersyüz olduğu, öküzün arabanın arkasına koşulduğu lânetli bir uygarlıktır... Kapitalizm her şeyi kâr aracına dönüştürüyor. Buna hastalıklar, pandemiler, savaş, deprem, yangınlar, seller... de dahildir.....

Geride kalan yaklaşık 40 yılda insan ve toplum yaşamının tüm veçheleri metalaştırıldı, paralılaştırıldı, özelleştirildi, birer kâr aracına dönüştürüldü. Şimdilerde kamu sağlığının sefaletini bu bütünlük dahilinde kavramak gerekiyor...

Oysa, özelleştirme lehine ileri sürülen 'gerekçelerin' hiçbir inandırıcılığı yoktu... Amaç 'kriz koşullarında' büyüme, değerlenme sıkıntısı çeken sermayeye yeni değerlendirme alanları açmaktır... Özelleştirmelere Kamu Ekonomik Kurumlarıyla (KİT'ler) başladı. Şu anda artık özelleştirilmemiş hiçbir şey yok... Fakat sağlık bakımının, sağlık sisteminin özelleştirilmesi herhangi bir kamu kurumunu, bir müştereki özelleştirmekle aynı şey değildir... Kaldı ki, hastalıktan kâr etmek etik olarak da mahkûm edilmesi gereken bir şeydir. Zira, kâr endeksli bir sağlık hizmeti, sağlık bakımı insan haysiyetini yok saymaktır. Temel bir insan hakkının inkârıdır... Parası olana yönelik sağlık bakımı eşyanın tabiatına da aykırıdır...

Verili neoliberal sağlık sistemi, sorunu 'hastane-tedavi' düzeyine hapsedilmiş durumda... Sağlığın özelleştirilip bir kar aracına dönüştürüldüğü durumda hastane hastane olmaktan çıkar, herhangi bir kapitalist işletmeye dönüşür... Oysa etkin bir sağlık sistemi kapsamlı bir hizmetler hiyerarşisini varsayar... Şimdilerde yüz yüze geldiğimiz sağlık sorunun en önemli nedenlerinden biri yetersiz ve hatalı beslenmedir... İnsanlar ya yeterli gıdaya ulaşamıyor ya da yedikleriyle zehirleniyor... Kapitalist-endüstriyel tarım ve hazır gıda endüstrisinin üretip pazarladığı sağlıksız gıdalar insanları hasta ediyor... Nüfusun büyük kentlere yığılması, doğadan kopuş, hava ve su kirliliği, ulaşım güçlükleri, işsizliğin ve iğretiliğin artması, iş güvenliğinin aşınması, gelecek kaygısı, psikolojik hastalıkları da çığ gibi büyütüyor...

Hastalıkların nedenleri üzerinde durup, önleyici tedbirler

almak yerine, hastalıkları bir kâr aracına dönüştürmek, kapitalist mantığa ve neoliberal anlayışa gayet uygundur... Yeşil devrim adı altında doğaya uyumlu tarım yöntemlerini tasfiye eden endüstriyel tarım, birçok sağlık sorunun da başlıca nedeni... Nitekim, toprak, su ve hava zehirlendi ve kirlatildi. Ormanlar tahrip edildi. Binlerce bitki ve hayvan türü yok oldu ve yok olmaya da devam ediyor. Sanayi gübresi ve zehirli tarım ilaçlarını üreten dev kapitalist tekeller aynı zamanda neden oldukları hastalıkların tedavisi için ilaç üretiyorlar... Velhasıl, kâr ederken insanları hasta ediyorlar, tedavi ederek de kâr ediyorlar...

Şimdilerde geçerli neoliberal sağlık sistemi, esas itibarıyla parası olana hizmet veriyor... Artık koruyucu ve önleyici sağlık hizmetlerinin bir arada yürütülmesi gereğinin yerini, kapitalist kârı esas alan sağlık sistemi almış bulunuyor... Öyle ya, sağlık alt-yapısına yapılacak yatırımlar kısa vadede kâr vadetmez ve kapitalistin ilgi alanı dışındadır... Tabii yegâne amacın kâr, daha çok kâr olduğu durumda, kârı artırıcı tanı ve tedavi yöntemleri öncelik kazanıyor... Sağlık çalışanlarının performansı, hizmetin kalitesiyle değil, parasal karşılığıyla ölçülüyor... Artık ne kadar çok tetkik yapılırsa, ne kadar çok ilaç kullanılırsa, o kadar kârlıdır, dolayısıyla muteberdir... Şimdilerde sağlık politikalarının oluşmasında ilaç üreticisi dev şirketler ve tıbbî cihaz üreticileri belirleyici durumunda... Özellikle ilaç şirketleri sağlıkla ilgili düzenleyici ve denetleyici kuruluşlar üzerinde büyük etkiye sahip... İlaçların fiyatını istedikleri gibi yükseltiyorlar, pahalı ilaçların promosyonu için çok büyük harcama yapıyorlar ve o harcamalar ilaç fiyatına ekleniyor...

Neoliberal ekonomik ve sosyal politikalar yaşamı giderek çekilmez hale getirirken, açlık, yoksulluk, sefalet derinleşirken, psikolojik hastalıklar da çığ gibi büyüyor. Sosyal hakların aşındırılması, toplumsal dayanışmanın çökmesi, geniş ailenin

atomize olması işleri daha da zorlaştırıyor. Sorunun nedenlerine odaklanmak yerine, antidepresanlarla durum geçitirilmeye çalışılıyor. Milyarlarca dolar ilaç tekellerinin kasasını dolduruyor... İnsanların bunalımı, sermayenin bunalımını aşmanın bir aracı haline geliyor... Buna krizi fırsata çevirmek diyorlar... Aynı şekilde tarımda kullanılan binlerce zehir, insanların bağışıklık sistemini çökertiyor, beyin-sinir dokularına, karaciğer ve böbreklerine zarar veriyor, kanseri tetikliyor, bu durum tıbbi endüstriyel kompleks için tükenmez bir gelir kaynağı demektir...

İşlenmiş gıda endüstrisi, binlerce katkı maddesi kullanarak biçimlendirdiği yağ, şeker ve tuzu boca ettiği doğal içeriğini büyük ölçüde boşalttığı yiyecek ve içeceklerle birçok sağlık sorununa kaynaklık ediyor... Obezite, diyabet, kalp-damar hastalıkları, alerjik hastalıklar ve kanser giderek yaygınlaşıyor. Hazır gıdaların neden olduğu obezite, sermayeye önemli bir değerlendirme fırsatı sunuyor... Bağımlılık yapan hazır gıdaları aşırı tüketerek şişmanlayan insanlar, zayıflamak için spor salonlarına koşuyor, evlerine jimnastik aletleri alıyor, zayıflama vadeden ilaçlar ve ticari gıdalar için büyük harcama yapıyor... Mide küçültme ve ince barsak kısaltma ameliyatları giderek artıyor... ABD’de sadece zayıflama sektörünün yıllık parasal portesi 60 milyar dolar düzeyine ulaşılıyor... İnsanların temel ihtiyaçları için harcanması gereken kaynaklar anlamsız bir şekilde telef ediliyor. Sadece Avrupa’da cilt bakımı ürünleri için yılda yaklaşık 15 milyar Avro harcanıyor... Açlıktan ölenleri yaşatmak için günde yarım dolar yeterliyken...

Modern kapitalist tıp harikalar yaratırken, yoksulluk derinleşiyor. Sağlık hizmetlerine ulaşamayanların sayısı 2,5 milyardan fazla ve bu sayı hızla artmaya devam ediyor... Bulaşıcı hastalıklar, pandemiler giderek yaygınlaşıyor ve endişe verici boyutlara ulaşıyor... Başta AIDS olmak üzere, yoksul ülkelerde önlenabilir bulaşıcı hastalıklar hızla yaygınlaşıyor... Mesela AIDS ilaçları az

sayıda ilaç şirketi tarafından üretiliyor ve bu ilaçlar için çok uzun süreli patentler alınıyor... Ucuz eşdeğerlerinin üretimi de ticaret anlaşmaları ve ekonomik yaptırım tehditleriyle engelleniyor... Bir hasta için 10 bin doları aşan yıllık ilaç gideri, yoksul Güney ülkeleri tarafından karşılanamıyor ve milyonlarca hasta ölüme terk edilmiş durumda... Tüberküloz tedavisinde çok etkili ilaçlar geliştirilmiş olmasına rağmen, 2015 yılında tedaviye ulaşamayan 1,8milyon insan hayatını kaybetti, günde 5 bin insan... 750 milyondan fazla insan içilebilir temiz suya ulaşamıyor... Üç milyar kadarı da günde 2 dolardan az gelirle yaşam mücadelesi veriyor... Sağlık hizmetlerinin özelleştirilip, paralı hale getirilmesi, bir kâr aracına dönüştürülmesi, sigorta kapsamlarının giderek daha da daralması, yoksul kitleleri zaten sınırlı gelirlerinin önemli bir bölümünü sağlık harcamalarına ayırmaya zorluyor... Böylece ‘reel yoksulluk’ daha da derinleşiyor... İnsanların gıda ile sağlık arasında seçim yapmaya zorlanması ne demektir?

Corona virüs pandemisi ‘neoliberal kapitalist tıbbın’ ipliğini pazara çıkardı... Sermayenin daha çok kâr etmesi için milyonlarca insan hayatından oldu, geniş halk kitleleri büyük bedeller ödedi ve ödemeye devam ediyor... Esasen şeylerin (eşyanın) onu üreten insandan daha değerli, daha muteber sayıldığı kapitalist barbarlık düzeni dahilinde insan soyuna yaraşır bir sağlık sistemi asla mümkün değildir... Zira, tanımı gereği kâra endeksli bir sağlık sistemi mümkün değildir... Artık sağlık sorunu da dahil, hiçbir insanî – toplumsal- ekolojik sorunun kapitalizm dahilinde çözülemez olduğu gerçeğinin büyük harflerle beyinlere kazınması zamanı gelmiş olmalıdır... Velhasıl radikal olarak kapitalizmi aşma perspektifine sahip olmayan hiçbir politik hareketin bir şansı yok... Kaldı ki, vakitlice lânet olası kapitalizmden çıkılamazsa, insanlığın ve uygarlığın bir geleceği olmayabilir, vahşet derinleşebilir... Boşuna ‘ne ile cebelleştğini bilmek önemlidir’ denmemiştir...

ato'dan kısa kısa

ATO'da Mezuniyet Sevinci

Her mezuniyet döneminde yeni mezun hekimlerin yanında yer alan Ankara Tabip Odası dereceyle mezun olan genç hekimler için tören düzenledi. Hacettepe Üniversitesi,

Ankara Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Yüksek İhtisas Üniversitesi ve TOBB ETÜ Tıp Fakültelerinden dereceyle mezun olan hekimler için 01 Temmuz 2022 Cuma günü

ATO'da yapılan törene Türk Tabipleri Birliği ve Ankara Tabip Odası yöneticileri katıldı. Törende yeni mezun hekimlere mezuniyet ödülleri takdim edildi.

Askeri Öğrenci ve Polis Adayı Muayeneleri İçin Düzenleme İstendi

Ankara Tabip Odası birçok kamu hastanesinde askeri öğrenci ve polis adaylarının muayeneleri sebebiyle yaşanan karmaşaya ilişkin Ankara İl Sağlık Müdürlüğüne resmi yazı ile başvurarak sürecin daha iyi planlanmasını talep etti.

Yazıda, Askeri Hastanelerin işlevinin değiştirilmesi ile artık Kamu Hastaneleri tarafından yürütülen muayenelerin; hekimlere bu konuda yeterli eğitimin verilmemiş olması ve aynı anda çok sayıda askeri öğrenci ve po-

lis adayının başvurması nedeniyle hastanelerde bir yoğunluğa yol açtığı belirtildi. Yaşanan yoğunluğun önüne geçebilmek adına ATO, muayene süreçlerinin daha iyi planlanmasını, hekimlere eğitim verilmesini, özel sağlık kurullarının düzenlenmesini, muayene sürecinde görev alan hekimlerin icap, MHRS randevuları ve konsültasyonlarının kapatılmasını ve ayrıca pandemi koşullarına uygun düzenleme yapılmasını İl Sağlık Müdürlüğünden talep etti.

Kişisel Koruyucu Ekipman Desteği İstendi

Ankara Tabip Odası, İl Sağlık Müdürlüğünden aile sağlığı birimleri için kişisel koruyucu ekipman desteği istedi.

Yükselişe geçen Covid-19 vakaları üzerine ATO, Ankara İl Sağlık Müdürlüğüne bir yazı yazarak aile sağlığı birimlerine en son 2021 yılında yapılan kişisel koruyucu ekipman desteğinin yeniden başlatılmasını istedi.

Covid-19 şüpheli hastaların aile sağlığı merkezlerine başvuru sayısının arttığı ancak aile hekimlerinin Ocak ayından itibaren kişisel koruyucu ekipman desteği olmadan yurttaşlara hizmet verdiğini vurgulayan ATO, ASM'ler başta olmak üzere İl Sağlık Müdürlüğü'ne bağlı sağlık kurumlarına kişisel koruyucu ekipman ve diğer malzemelerin sağlanması konusunda gerekli hassasiyetin gösterilmesini talep etti.

Yazma Seminerinden Mektuplar

Dr. Gül Bakır'ın UMAG-ATO işbirliğinde düzenlenen "Yazma Seminerinde" kaleme aldığı mektupları, Hekim Postası okuyucuları ile paylaşıyoruz.

Can,

14.04.2022

Ali abi, yüzünde gölgenin her bir tonu külçe olmuş ranzasında oturuyor. Saatlerdir gözü sabit bir noktada, bedenini taşa kesmiş gibi... Yazmıştım hatırlarsın sana, o çok sevip saygı duyduğumuz Ali abimizi. Dün kızının ölüm haberini aldı. Uzun süredir tedavi görüyordu kızı. Savcı binbir bahane öne sürüp izin vermedi cenazeye katılması için.

Halbuki dün avlu duvarının üstündeki dikenli tellerin arasından kafasını bize uzatmış beş çiçekli ince ağaç dalını görünce nasıl da heyecanlanmıştı. Bir anda koca koca adamlar olduğumuzu unuttuk. Ali Abi iddiayı başlatmıştı. Gözlerimizi kırıştıra kırıştıra güneşe ve dala doğru bakarken, erik mi, kiraz mı elma ağacı mı diye atışmaya başladık ... Geçen sene de aynısını yapmıştık. O ne ağacı diye sormadık hiç tepede nöbet tutan askerlere. Ali abi eriktir o dedi. Eriktir o zaman dedik ve o beş çiçeği uzun uzun seyrettik.

Tam koğuşa dönme vakti geldiğinde gardiyan Ahmet her zamanki gevşek yüz ifadesinden farklı, sıkıntılı sıkıntılı yaklaştı, Ali abiyi cezaevi müdürünün çağırdığını söyledi. İyiye alamet değildi bu. Döndüğünde sormadık ne oldu diye, yüzü, bedenini her şeyi anlatıyordu zaten.

Cenaze için izin alamayınca Ali abi, öfkemiz vücudumuza

dar geldi. Hepimiz çıldırmışçasına koğuşa ayağa kaldırdık. Fayda etmedi...Yorulduk, sonra hepimiz bir köşeye çöktük kaldık.

Akşam yemeği yemeye ne takatımız vardı ne de hıncımız buna izin verdi. Çay içtik bol bol. Çorumlu dalgacı Recep ortada dolandı durdu Ali abiyi eğlemek için. Hizmet etti sürekli ve ilk kez şarkı söylemeden bir gün geçirdi.

Gece boyu herkes ranzasında yattığı yerden Ali abiyi gözledi. O hiç uyumadı biz de gözümüzü kırpmadık. Ne denir, nasıl teselli edilir bilemedik. Çocuğunu kaybeden insanı teselli edecek bir kelime bir cümle var mı ki?

15.04.2022

Bu sabah gök acımızı paylaştı, yarıldı sanki. Avluda yürümeye çalıştık olmadı. Çok ıslandık. Baktık ki... Yağmur çiçeklerimizin yapraklarını alıp götürmüştü.

Oturuyoruz şu an hepimiz koğuşun bir köşesinde gözümüz Ali abide. Hafız Seyfettin dudakları kıpır kıpır kuran okuyor. Ben de sana zorlanarak yazıyorum.

Kızımı daha da özledim, çok özledim kokunuzu...

Özlemle kucaklıyorum ikinizi de...

Sevgilim,

22.04.2022

Mektubun geldiğinde okumak için kahvem hazır, bahçemizin bitimindeki taşın üzerine oturup derinlere ayaklarımı uzatır, çiçekleri koklayarak ve bu keyfin sana da ulaşmasını dileyerek hazırlanırdım.

Bu kez okurken utandım. Çektim ayaklarımı sudan. Çiçekler kokusunu yitirdi. Sabah güneşi ağır geldi, yordu beni. Göğsümün orta yerine o büyük acı tekrar oturdu. Elimde büyüyen Eylül'ümün kuybında tanıştığım, azalan ama hiç tükenmeyen acı. Tek söz edemedim sadece

dokunarak ve sarılarak teselli etmeye çalışmıştım Nurcihan'ımı o zamanlar. Doğru söylüyorsun kelime yok teselli için. Dokunun Ali abiyi, sarılın.

Gün saymaya başlamıştım heyecanla. Bugün saymadım. Nerede kaldım kaçınıcı günde hatırlayamadım. Ali abiyi, dalgacı Recep'i, hafız Seyfettin'i ve geride kalacak olanları düşünmek unutturdu sanırım.

Senin özlemin dışında bir sıkıntımız yok. Kızımızı sabah muhtarın oğlu Ekrem çağırıyor. Koyunları doğuracakmış görmek ister misin diye. Yeni doğmuş bir kuzu gibi sıçraya sıçraya sevinçle gitti .Bu da bana yetti.

Bahçede yapıyorum resimlerimi bahar geldiğinden beri. Bahar dikenli tellerin arasından gülümsemiş size. Beş çiçek saymışsınız. Yeter ki umut solmasın, yeniden bin çiçek açar içimizde, teselli eder hepimizi. Beni teselli eden tuvalime dönerim bugün bütün gün.

Özlemin, sevgin, coşkun yüreğimizde hep. Seni çok seviyoruz...

Dr. Efsun Müftüoğlu

Antik çağda şehrin kurucusu Melsa'nın adına ithafen Melsa'nın şehri-Melsambria, Yunan şehir devletleri döneminde Mesembria, Osmanlı döneminde Misivri, günümüzde Nesebar... Bulgaristan'ın Karadeniz kıyısında, Burgaz'a 34 km uzaklıktaki sahil kasabası Nesebar, eski günlerdeki gibi liman olma niteliğini yitirmese de tatil merkezi olma özelliği öne çıkmıştır. Coğrafi olarak, Burgaz açıklarında bir adacık olan ve daha sonra yapılan taş dolgu köprüyle ana karaya bağlanarak bir yarımada haline gelen Nesebar antik şehri 1983 yılında UNESCO tarafından Dünya Kültür Mirası listesine alınmıştır. 850 metre eninde ve 350 metre boyundaki bu küçük adacık, içindeki 40 adet kilise nedeniyle tarih içinde kişi başına en fazla ibadet yerinin düştüğü yer olarak adlandırılmaktadır. Nesebar, 5. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar inşa edilmiş kiliselerinin yanı sıra, 3000 yıllık tarihi boyunca çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış olması nedeniyle bir müze şehir niteliği taşımakta, Traklardan, Yunanlılara, Romalılardan Ortaçağa ve Rönesans dönemine, Osmanlılara ve Bulgarlara kadar uzun bir tarihin izlerini gözler önüne sermektedir. Karadeniz çevresindeki birçok şehirle tarih boyunca güçlü ticari ilişkiler geliştiren Nesebar'da Roma döneminde inşa edilen merkez kilisenin Ayasofya olarak adlandırılması, İstanbul ile ticari ilişkilerin yanı sıra ruhani ilişkilerin de ne kadar kuvvetli olduğunu göstermektedir. Karadeniz kıyısında ticarete uy-

Kaçış Rotası: Nesebar

gun bir limana sahip olması nedeniyle tarih boyunca el değiştirmiş, ilk Yunan kolonilerinin yerleşimiyle birlikte korunma amacıyla yapılan surlar, şehri dalgalardan da korumuştur. Akropol, Apollo tapınağı, antik tiyatro ve agora bugün de gören gözlerle dönemin ihtişamını sergilemektedir. Ada çevresinde gerçekleştirilen su altı arkeolojisi çalışmaları da bu küçük adacığın tarihte liman olarak önemini ortaya koymaktadır. Hem antik dönemden hem de ortaçağdan kalan yapıların sentezini sunan eski şehir, sur kalıntıları, kiliseleri, evleri ile ilk bakışta bir film platosunda olduğunuz hissini uyandırmaktadır. 1453-1878 arasında Edirne Eyaleti İslimye sancağının bir kazası olan Nesebar bu dönemden de izler taşımaktadır. 1925 sonrasında kasabanın yeni bölümü inşa edilirken tarihi bölüm restore edilmiştir.

Eski şehre girerken yarım-

adanın girişinde gelenleri selamlayan ilk yapı olan yel değirmeni, adanın geçmiş zamanlardaki tahıl ve üzüm üretimine ve ticaretine vurgu yapar gibidir. Yolun bitiminde yer alan surlara ulaştıktan sonra sahildeki restoranların arasından arkaya geçip eski şehri yürümeye başlayabilirsiniz. Antik sur duvarlarının arkasında kalan bu alanda, daracık sokaklarda, altı taş-üstü ahşap klasik evlerin arasında, evlerin alt katındaki hediyelik eşya dükkanlarına göz atarak yürürken, birden karşınıza ortaçağdan kalma yapılar çıkacaktır. Müze olarak gezilen kiliselerin bazılarında giriş ücretini leva olarak ödemek gerekmektedir. Bulgaristan AB üyesi olmakla birlikte henüz eurozone'da yer almadığı için, alışverişte avro kabul eden dükkanlar olsa da müze girişlerinde mutlaka ülkenin kendi parası kullanılmaktadır. Dünyanın en fazla gül üreten ülkelerinden biri

Bulgaristan olduğundan hediyelik eşya dükkanlarında gül sabunu, gül yağı ve gül kokulu lokumlar satılmakta; içine küçük cam şişeler içinde gül yağı konulan tahta bebekler dönüştürülecek hediyeler için alternatif oluşturmaktadır. Yaz aylarında antik tiyatrodaki konserlere rastlamak mümkündür. 15 Ağustos Nesebar gününde ise eski ve yeni şehirde çok sayıda etkinlik düzenlenmektedir.

"Karadeniz'in incisi" olarak adlandırılan Nesebar iki bölümden oluşmaktadır. Yarımada da yer alan eski şehrin yanı sıra ana karada kalan modern bölüm çok sayıda otele ev sahipliği yapmakta, plajlarında yerli, yabancı turistleri ağırlamaktadır. En meşhur plaj, 6 km uzunluğundaki, mavi bayraklı Sunny Beach, Nesebar'ın hemen kuzeyinde yer almaktadır. Sahilde yer alan otellerin kendilerine ait plajlarında tüplü dalış ve sörf fırsatlarına eriş-

mek mümkündür. Güneşin batışını Sunny Beach'ten kalkan katamaranlarda seyretmek üzere Karadeniz'e açılmak, gündüz Karadeniz'de tekne veya katamaran turları yaparken balık tutmak, akşam denizde ayışığı turlarına çıkmak, hatta bazı teknelerde gerçekleştirilen partilere katılmak, deniz paraşütünü deneyimlemek gibi aktivitelerin yanı sıra oteller günlük rehberli şehir turu imkanları da sunmaktadırlar. Bunca aktiviteyle yorulmayan gençleri otellerin gece kulüpleri beklemektedir.

Bu şirin beldenin restoranlarında, deniz manzarası eşliğinde özellikle deniz ürünlerini tatmak gerekir. Ancak restoranlardaki servisin yavaşlığının sabır sınırlarını zorlayabileceği unutulmamalıdır. Her yemeğin yanında yenebilecek muhteşem lezzet Şopska salat Makedonya ile Bulgaristan'ın paylaşamadığı, her ikisinin de kendisine ait olduğunu iddia ettiği değerlerden biridir. Balkanlarda börek yemeyi sevenler Banička'yı, atıştırmalık isteyenler Pritnitsayı, tatlı severler funiyyiği tatmalıdırlar.

Park yerindeki Türk otobüs şoförleri, Türkiye'den otobüsle bir gece konaklamalı turların bedelinin 75 avro, tek yön otobüs fiyatının ise 30 avro olduğunu iletiler. Arabayla gitmeyi düşünenler Bulgaristan otayol ücretini ödemek için benzinliklerde satılan, Vinetka denilen etiketi satın almalıdırlar.

Türkiye sınırına 120 km uzaklıktaki bu güzel tatil beldesi hafta sonu için tatil rotası arayanlara içtenlikle önerilebilir.

Behçet Aysan

1949, Ankara
2 Temmuz 1993, Sivas

Bir Eflatun Ölüm

*Kırgınım, saçılmış
bir nar gibiyim*

*sessiz akan bir ırmağım
geceden
git dersen giderim
kal dersen kalırım*

*git
dersen
kuşlar da dönmez, güz kuşları
yanıma kiraz hevenkleri alırım*

*ve seninle yaşadığım
o iyi günleri,
kötü
günleri bırakırım.*

*aynı gökyüzü aynı keder
değişen bir şey yok ki
gidip yağmurlara durayım.*

*söylenmemiş sahipsiz
bir şarkıyım*

*belki
sararmış
eski resimlerde kalırım*

belki esmer bir çocuğun dilinde.

*bütün derinlikler sığ
sözcüklerin hepsi iğreti*

*değişen bir şey yok hiç
ölüm hariç.*

aynı gökyüzü aynı keder.

